

GAZDASÁGI IRÁNYTŰ

A BOKIK
MAGAZINJA
I. FÉLÉV

2021

#vigyázzunk egymásra

NYIT A VILÁG

ROSSZUL SZERELTÉK BE AZ ABLAKÁT, AJTAJÁT?
EGY HÉT UTÁN TÖNKREMENT AZ AKCIÓSAN VETT ÁRU?
NEM JUT DŰLŐRE A KERESKEDŐVEL VAGY A VÁLLALKOZÓVAL?

ELINTÉZZÜK, MERT ÖNÉRT VAGYUNK!

BÉKÉLTETŐ TESTÜLET

● GYORS ● INGYENES ● EGYSZERŰ ● OBJEKTÍV

SEGÍT ÖNNEK

A BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA ÁLTAL
MŰKÖDTETETT BÉKÉLTETŐ TESTÜLET

MIÉRT FORDULJON A BÉKÉLTETŐ TESTÜLETHEZ?

- MERT AZ ELJÁRÁS INGYENES,
- A FOGYASZTÓI JOGVITA GYORSAN LEZÁRUL, AZ ELJÁRÁSI HATÁRIDŐ RÖVIDSÉGÉNEK KÖSZÖNHETŐEN,
- AZ ELJÁRÓ TANÁCS EGYEZSÉGET KÍSÉREL MEG LÉTREHOZNI A VITÁS FELEK KÖZÖTT,
- HA AZ ELMARASZTALT NEM TELJESÍTI AZ EGYEZSÉGET, A VÉGREHAJTÁS BÍRÓSÁGI ÚTON KIKÉNYSZERÍTHETŐ,
- A FOGYASZTÓ ÍRÁSBELI KÉRÉSÉRE NYILVÁNOSSÁGRA HOZZUK A NEM TELJESÍTŐK ADATAIT,
- A LAKÓHELY SZERINT ILLETÉKES TESTÜLET ELŐTT INDÍTHATJA AZ ELJÁRÁST.

AZ ELJÁRÁS INDÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ADATLAP A BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI
KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA VAGY A BÉKÉLTETŐ TESTÜLET HONLAPJÁRÓL
LETÖLTHETŐ: WWW.BOKIK.HU; WWW.BEKELTETES.BORSODMEGYE.HU
AZ ELJÁRÁS MENETÉRŐL BŐVEBBEN EZEKEN A HONLAPOKON TÁJÉKOZÓDHAT.

A BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI BÉKÉLTETŐ TESTÜLET ELÉRHETŐSÉGEI:

3525 MISKOLC, SZENTPÁLI UTCA 1. · TELEFON: +36-46/501-091; FAX: +36-46/501-099

LEVELEZÉSI CÍM: 3501 MISKOLC, PF.: 376

BEKELTETES@BOKIK.HU · WWW.BEKELTETES.BORSODMEGYE.HU

TARTALOM

Beköszöntő	3
Szerencsés helyzetben a megyei cégek	4
Hírek, események	5
Az idei Szentpáli-díjas	6
A BOKIK a Vöröskereszt kezdeményezése mellé állt	6
A megyéből négy újító cég kapott elismerést	7
Szerződéskötés az online térben	8
A tetőszerkezet a Weinberget dicséri	9
Folktrend-díjas mestercipész	9
A kamara komoly támogató erő a vállalkozások számára	10
Újraindul a világ	13
Digitalizáció: évtizedes gyakorlatok alakultak át	16
Egy szakmai HR közösség kiépítése a cél.....	18
Digitális megoldások a HR területén	19
Kereskedelem az online térben	21
A múlt maradványanyagai a jövő építőanyagai lehetnek.....	22
Ipar, egyetem, innováció, kutatás-fejlesztés	24
Útiterv egy szénrégió hatékony átalakításához	26
Júliusi változások az adózás területén	28
Széchenyi Kártya Újraindítási Program	30

CÍMLAPUNKON

TERÉZIA-KÁPOLNA

A tarcali Henye-domb tetején álló Szent Teréz-kápolnát gróf Grassalkovich Antal 1750-ben építtette hálából Mária Terézia adományaiért. A második világháború óta jobbra romosan állt. A gróf Degenfeld család 2015-ben újította fel, ma már a Tarcalon is áthaladó Mária-út egyik méltó állomása.

Fotó: Varga Tamás

IMPRESSZUM

Gazdasági Iránytű, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara magazinja

Kiadja: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, 3525 Miskolc, Szentpáli utca 1.

Felelős kiadó: Bihall Tamás elnök

Szöveg: Marczin Eszter

Fotók: Kerényi László, Tóth Ádám Zoltán, Stock

Tördelés: Betűmester Bt.

Nyomdai munkák: Serenity Printing

ÚJRAINDELUNK!

Kamarai tevékenységem lehetőséget ad arra, hogy áttekintsem az elmúlt évtizedek megyénket érintő gazdasági kérdéseit és válságait. Az első súlyos trauma a 90-es évek elején történt, amikor a korábbi meghatározó iparágak (kohászat, bányászat) összeomlottak, tönkre téve ezzel mintegy százezer munkahelyet. Bizony akkor komoly feladat volt, hogy Miskolcot és a megyét egyáltalán a gazdaság térképén tartsuk, és ebben kiterjedt nemzetközi és hazai kapcsolatrendszerével a kamarának is szerepe volt.

Egy lassú és folyamatos fejlődést követően következett a 2008–2009-es válság, amiről az akkori politikai vezetők azt mondták, nem éri el Magyarországot, utána pedig azt, hogy legfeljebb egy-két nagy nemzetközi vállalatot érint. Sajnos nem így lett. A válság Magyarországon is berobbant, és megyénk meglehetősen gyenge erejű gazdasága pillanatok alatt nagyot zuhant. 2010-től a kormány következetes gazdaságfejlesztési lépései és a megye gazdasági fejlődése 2019-re már a középmezőnybe hozta fel Borsod-Abaúj-Zemplént. Ennek köszönhető, hogy a Covid-19 világvárvány okozta – az eddigiekhez képest talán legjelentősebb – válságot a megye gazdasága ütésállóan tudta elviselni. A BOKIK 2020 nyarának elején, majd 2021 tavaszán egy-egy nagyobb felmérést, elemzést készített, amelyek megmutatták, hogy vállalkozásaink nagyobb része sikeresen élte túl a három hullámot, és a mai számok alapján biztosan állíthatjuk, hogy – ha a vírus nem támad újra – 2021 végére visszatérhetünk a 2019-es kiváló gazdasági eredményekhez.

Most újraindulunk, számba kell venni az elmúlt időszak tapasztalatait, a változtatási igényeket, és a gazdasági szereplők feladata, hogy megfelelő alkalmazkodóképességgel rugaszkodjanak neki a munkának. Jók az alapok, a beruházási teljesítményt tekintve a megyék rangsorában másodikok vagyunk, és hetedik helyen állunk az egy főre jutó ipari termelés listáján. Az elmúlt időszakban 56 vállalkozás nyert versenyképesség-növelő támogatást, négy cégünk kapott komoly innovációs díjat, és sorolhatnám a pozitív eredményeket, amelyek talán a legjobban mutatják, hogy a 2020-as évben az ipari termelés lényegében szinten maradt.

Ebben a folyamatban a BOKIK – a tagvállalatokkal konzultálva – a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával együttműködve, rendszeresen küldte javaslatait a kormányzati döntéshozók felé. Eredményesnek ítélem a munkahelymegtartó támogatásokat, a beruházásösztönző programokat, a jelentős adókedvezményeket, a Széchenyi Kártyához kapcsolódó hitelkonstrukciókat, valamint az oktatás és a digitalizációs átállás támogatását is. Most az oltási program sikeres szakasza után a turizmus és a vendéglátóipari szektor, a szolgáltatási ágazatok vállalkozásai is számolhatnak a nyitás lendületével.

A napokban megtartott fórumon az ITM államtitkára az európai uniós források lehetőségeiről beszélt kamaránkban. Ezek remélhetőleg sok-sok vállalkozásunk számára biztosítanak majd fejlesztési lehetőségeket, a folyamatban a kamara tájékoztató, felkészítő feladatok sorát vállalta, vállalja magára.

Kamarai programjainkat, akcióinkat mi is újult erővel szervezzük, remélem, hogy ezek komoly segítséget nyújtanak a vállalkozói lendület fenntartásához, a kihívásoknak való megfeleléshez.

Öröm számomra, hogy vállalkozói fórumaink – a nyilvánvaló problémák ismerete mellett – alapvetően a nehézségek megoldására, szakmai kérdések megvitatására fókuszálnak. Ez a pozitív hozzáállás lehet garancia arra, hogy a megye gazdasága 2021 végére teljesen talpra áll.

Bihall Tamás
a BOKIK elnöke

Az unió országai közül Magyarországon indult el először a 2021–2027-es fejlesztési időszak, a magyar vállalkozások az elsők, amelyek ezekhez a fejlesztési forrásokhoz hozzáférhetnek – mondta az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) gazdaságstratégiáért és szabályozásért felelős államtitkára június 18-án, Miskolcon az ITM és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (BOKIK) közös rendezvényén. György László kiemelte: 587 milliárd forint értékben hirdet meg pályázatokat a kormány a vállalkozások részére az új uniós pályázati időszak elindulásával. A BOKIK székházában megtartott tanácskozáson az ITM államtitkára a 2021–27-es uniós programozási időszak induló pályázatairól, valamint a megújult vállalkozói információs portálról (vali.hu) is tájékoztatta a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei vállalkozókat.

AZ UNIÓBAN ELSŐKÉNT

György László előadásában rámutatott: Magyarország az EU-ban elsőként nyitja meg a pályázati lehetőségeket a kis- és középvállalkozások előtt. A 2021–2027-es uniós finanszírozási időszak így 587 milliárd forintos keretösszeggel indul el, és a vállalkozások igényeihez igazodva a pályázatok átfutási ideje jelentősen csökken majd, vagyis hamarabb lehet pénzhez jutni. Figyelembe veszik azt is, hogy a vállalkozások kiszámítható, ütemezett pályázati kiírásokat szeretnének. A lehetőségek közötti

SZERENCÉS HELYZETBEN A MEGYEI CÉGEK

György László: Borsod-Abaúj-Zemplén vállalkozásai számára valamennyi meghirdetett pályázat elérhető lesz a legmagasabb támogatási intenzitás mellett

eligazodást pedig a megújult vállalkozói információs portál, a www.vali.hu segíti. Itt az érdeklődők személyre szabott tájékoztatást kaphatnak a számukra elérhető pályázatokról, állami támogatásokról, kedvezményes hitelekéről, valamint értesülhetnek képzésekről, minősített szakértőkről és tudást átadó programokról is.

Elhangzott: a pályázatok azt a célt szolgálják, hogy minden eddignél több cég jusson fejlesztési támogatásokhoz, főleg a legkisebb településeken, és azok a vállalkozások, amelyek korábban nem tudtak élni a pályázás lehetőségével.

Az államtitkár megjegyezte: Borsod-Abaúj-Zemplén megye a legszerencsésebb megyék közé tartozik, hiszen az itt működő vállalkozások minden fejlesztési forráshoz hozzáférhetnek, ráadásul a legmagasabb támogatási intenzitás mellett. Aki itt szeretne beruházni, az jó eséllyel talál majd beruházást segítő, innovációt ösztönző, új munkahelyek létrehozását, illetve munkahelyek megtartását támogató pályázatokat.

ÚJRAINDULÓ PROGRAMOK

Nyár végén, illetve kora ősszel indul a Magyar Falu Program újabb üteme, amely az 5 ezer fő alatti településeken az egyéni vagy társas mikro-vállalkozásoknak, illetve a szabad vállalkozási zónák területén fejlesztő társaságoknak biztosít támogatást 50 milliárd forintos keretösszeggel.

Mindezek mellett rövidesen indulnak a Magyar Multi Program és Zöld Nemzeti Bajnokok névre keresztelt kiválósági programok is. György László elmondta azt is: a vissza nem térítendő támogatás mellett a miniszterelnöki bejelentés szerint „korlátlanul állnak rendelkezésre közel nulla százalékos hitelek a Széchenyi Kártya Program újraindítási konstrukcióiban”.

KAMARAI FELADATOK

A kamara elnöke, Bihall Tamás úgy fogalmazott, a következő időszak alapvető kérdése, hogy a pályázati lehetőségekkel hogyan tudnak élni a helyi vállalkozások. A BOKIK céges felmérései azt mutatják, hogy megyénk gazdasága viszonylag sikerrel vészelte át ezt a nehéz időszakot. A makroszámok alapján visszaesés lényegében nem tapasztalható. Tény, hogy a turizmus, a vendéglátás területén más a helyzet, de van arra remény, hogy az előttünk álló szezon talán ezt is kiigazítja.

„Az egyik legnagyobb gond jelenleg az alapanyagok árának emelkedése, főként az építőiparban. Emellett az újraindítás legnagyobb kérdése, hogy rendelkezésre áll-e a megfelelő létszámú és minőségű munkaerő” – mondta az elnök. Hozzátette: „a kamara teljes körű segítséget kíván nyújtani a kormánynak abban, hogy a beruházásösztönző lépések megyénkben is elérjék a vállalkozókat”.

A 2019-ben elfogadott új szakképzési törvény 2020-ban lépett életbe. A jogszabály a Szakképzés 4.0 stratégia jogi kereteit fogalmazta meg, és a részletszabályokkal foglalkozó finomhangolás jelenleg is zajlik. Pölöskei Gáborné, az Innovációs és Technológiai Minisztérium helyettes államtitkára június elején a BOKIK-ban tartott egyeztetést a témáról. A szakképzési fórumon Heves, Nógrád és Borsod-Abaúj-Zemplén megye Szakképzési Centrumainak vezetői, kamarai szakemberek és vállalkozók vettek részt.

FÓRUM A SZAKKÉPZÉSRŐL

ALÁÍRTÁK A FENNTARTÓI MEGÁLLAPODÁSOKAT

A kamarák fontos feladata a munkaerőpiaci igényeket, valamint a gazdasági trendeket figyelembe véve a vállalkozások érdekeinek érvényesítése az állam által támogatott képzések körében, a minőségi szakképzés megőrzése céljából.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium jóváhagyta a megyei középtávú képzésszerkezeti javaslatok alapján összeállított beiskolázási keretszámokat. A keretszámok szerint megkötött fenntartói megállapodások a 2021/2022. tanévtől kezdődően három tanévre biztosítják az állam által finanszírozott szakképzésben az ingyenes oktatás lehetőségét.

A fenntartói megállapodást a korábban szakképzési megállapodással, együttműködési megállapodással rendelkező intézményfenntartók – szám szerint tizenketten – kötötték meg a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamarában május 17. és 20. között.

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei fenntartói megállapodást aláíró intézményfenntartók:

- Miskolci Szakképzési Centrum
- Ózdi Szakképzési Centrum
- Szerencsi Szakképzési Centrum
- Északi Agrárszakképzési Centrum
- Miskolci Egyetem
- Egri Főegyházmegye
- Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség
- Miskolci Egyházmegye Közfeladatellátó Intézményei Fenntartója
- Miskolc Felsővárosi Református Egyházközség
- Tiszáninneni Református Egyházkerület
- KALYI JAG Roma Művészeti Inter-Európai Integrációs Foglalkoztatási és Oktatásfejlesztési Közhasznú Egyesület
- Palánta Közhasznú Alapítvány

A fenntartói megállapodások megkötését Bihall Tamás, a BOKIK elnöke hitelesítette.

PÁLYAORIENTÁCIÓ ÉS VIRTUÁLIS VALÓSÁG

A kamara többéves pályorientációs tevékenységének fő célja, hogy segítse a pályaválasztási döntés előtt állókat a szakképzés és az egyes szakmák minél alaposabb megismerésében. A pályaválasztási program fókuszában nem csupán a pályaválasztók állnak, hanem szüleik és a velük együttműködő pedagógusok is. A kamara szerepvállalásának legfontosabb sajátossága, hogy a szakmákat nem csupán ismertetőik révén tudja bemutatni, hanem a vállalati kapcsolatoknak köszönhetően élményalapú tanácsadást tud nyújtani üzemlátogatások, nyári táborok, interaktív bemutatók, VR (virtual reality) szimulátorok segítségével. A virtuális valóságot alkalmazó szoftverrel a tanulók négy szakmacsoport virtuális világába kapcsolódhatnak be a kamara által szervezett rendezvényeken: kipróbálhatják az építőipar, az autóipar, a vendéglátás vagy a divatvilág izgalmas feladatait, hogy a személyes tapasztalatokkal felvértezve könnyebben tudják meghozni életük első fontos döntését. A kamarai hálózatban működő pályorientációs tanácsadók folyamatosan tájékoztatják az érdeklődőket akár egyéni beszélgetés, akár csoportos foglalkozások keretében. Ebben a munkában szoros együttműködésben dolgoznak a képzőintézményekkel, partnerszervezetekkel és vállalatokkal.

A kereskedelmi és iparkamara a pályaválasztás megkönnyítésére hozta létre a Szakmavilág honlapot a több mobil platformon elérhető Szakmavilág mobilapplikációt, valamint Facebook-oldalt is működtet annak érdekében, hogy az információk mind szélesebb körhöz jussanak el.

AZ IDEI SZENTPÁLI-DÍJAS

MADARÁSZ ISTVÁN MESTERFODRÁSZ, A BOKIK EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓ OSZTÁLYÁNAK ELNÖKE

Miskolc Város Napja alkalmából idén is odaítélte a BOKIK elnöksége a Szentpáli István Kamarai Díjat. A 2003-ban alapított elismerésben ezúttal Madarász István mesterfodrász részesült. A hagyományosan május 11-ére szervezett átadóünnepséget a pandémia okozta korlátozások miatt a tervek szerint augusztus 20-án tartják meg.

Madarász István mesterfodrász 1992-ben indította vállalkozását, és 2008 óta a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnökségének tagja, az Egészségügyi Szolgáltató Osztály elnöke. A kamara életében meghatározó Kézműves Kupa Nemzetközi Meghívásos Fodrász, Kozmetikus, Műkörömdíszítő és -építő Bajnokság szervezésében kezdetektől aktív szerepet vállalt. Az elmúlt több mint egy évtizedben pedig már főszerzőként fogta, fogja össze ennek a megmérettetésnek

az előkészítését, lebonyolítását. A Miskolc város rendezvényei között is hírnevesnek számító program fontos küldetése az is,

hogyan emléket állítson a szépművészeti szakma két meghatározó miskolci egyéniségének, Kisgergelyné Tolcsvai Máriának és Lapis Imrének.

Madarász István évről évre nagy lelkesedéssel, szakmai tudással, az új trendeket figyelembe véve, azokhoz igazodva irányítja a több száz versenyzőt, az ezernél is több látogatót és rangos kiállítókat vonzó Kézműves Kupát, amelyről fontos tudni, hogy a szakma legnagyobb hazai seregszemléje. A mesterfodrász áldozatos munkájának köszönhető, hogy több éve már nemzetközi érdeklődés mellett zajlik a kamarának ez a nagyszabású tavaszi rendezvénye.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöksége Madarász István kamarai munkáját, a Kézműves Kupa főszerzőjeként végzett többéves, magas színvonalú tevékenységét 2021-ben Szentpáli István Kamarai Díjjal ismerte el.

A BOKIK A VÖRÖSKERESZT KEZDEMÉNYEZÉSE MELLÉ ÁLLT

Egyedileg tervezett, a koraszülött babák ellátásához szükséges speciális textíliet, úgynevezett babafészeket, inkubátortakarókat, plédeket adományozott a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház PIC részlegének a Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete május végén. A kezdeményezést a BOKIK is támogatta.

Az élet első hetei a koraszülött babák számára az időben született társaikénál sokkal nehezebbek, ellátásukhoz speciális eszközökre van szükség. A Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete ezért úgy döntött, hogy adománnyal szeretne hozzájárulni a koraszülött babák megfelelő fejlődéséhez és kényelméhez – emelte ki Grubert Roland, a szervezet megyei igazgatója. Az egyedileg tervezett, és az Újszülött Intenzív Osztályon dolgozó egészségügyi szakemberekkel közösen fejlesztett textiltermékek a Tű, Cérna, Szeretet Varrodában készültek. Összesen harminc darab babafészeket, illetve speciális anyagú hipoallergén plédeket és inkubátorokra helyezhető takarókat adott át május 31-én Grubert Roland a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház Újszülött Intenzív Osztály munkatársai számára.

Az adományátadáson Dr. Csurilla Lajos orvosigazgató és Dr. Hauser Péter, a GYEK vezető főorvosa is részt vett. Mindketten kiemelték,

HA SEGÍTENI SZERETNE...

Azok a cégek, egyesületek, magánszemélyek, akik szeretnének csatlakozni az adományozási kampányhoz, és ezeknek a speciális termékeknek a megvásárlásával hozzá szeretnének járulni a koraszülött babák egészséges fejlődéséhez, a Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezeténél jelentkezhetnek.

A csatlakozni kívánók a következő elérhetőségeken érdeklődhetnek a teendőkről: Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete – Miskolc. Kovács Tímea képviselő.

Mobil: +36 70 933 8250 • E-mail: timea.kovacs@voroskereszt.hu

hogy az elmúlt időszak a járvány felé irányította a figyelmet, ezért is fontos, hogy más ellátási területek újra előtérbe kerüljenek.

„Sok adományt kapunk, de ez a csomag a legapróbb részletekig pontosan úgy lett megtervezve és elkészítve, ahogy arra a koraszülött babáknak szükségük van, és ez óriási segítség – emelte ki Dr. Szűcs Ildikó Éva osztályvezető főorvos.

A mostani, több mint fél millió forint értékű adomány része annak a hosszú távra tervezett támogatási programnak, amelyhez a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara is csatlakozott.

„Örömmel álltunk a kezdeményezés mellé, és bízunk abban, hogy ez ösztönzőleg hat másokra is. Bár az elmúlt év a gazdaság szereplői számára is megfeszített munkával telt, jó látni, hogy az együttérzés és a szolidaritás gondolata viszont erősödött” – mondta az átadón Bihall Tamás, a BOKIK elnöke.

További vállalkozók és cégek bevonásával, valamint a kamara támogatásával olyan programot szeretne a Magyar Vöröskereszt megyei szervezete helyben megvalósítani, amelynek célja, hogy az adományok valódi és hatékony segítséget jelentsenek.

A MEGYÉBŐL NÉGY ÚJÍTÓ CÉG KAPOTT ELISMERÉST

A Magyar Innovációs Nagydíj bírálóbizottsága 69 magyarországi vállalkozás közül választotta ki a 2020. évi innovációs nagydíjasokat, emellett további hét innovációs díjat, valamint az év Startup Innovációs Díját is odaítélte. A közelmúltban megtartott eredményhirdetésen elhangzott: Borsod-Abaúj-Zemplénből négy társaság kapott elismerést.

A beérkezett pályázatok értékelési szempontjai között döntő volt az innovációból elért 2020. évi gazdasági eredmény. Az innovációs nagydíjas társaság kiválasztását titkos szavazással döntötte el a testület.

A NAGYDÍJAS

A 2020. évi Magyar Innovációs Nagydíjban a Richter Gedeon Nyrt. részesült, a Terrosa, egy új bioszimiláris magyar gyógyszer létrehozásáért. Az oszteoporózis (csontrendszer betegsége) kezelésére kifejlesztett Terrosa piacra lépése bizonyítja a bioszimiláris koncepció sikerét, hiszen már az első teljes évben 27,237 millió euró árbevétel érték el, megvalósítva ezzel az ideális „invented and made in Hungary” – Magyarországon feltalált és gyártott termék – gazdaságfejlesztési koncepciót.

INNOVÁCIÓS DÍJAS A HAGYÓ KFT.

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala 2020. évi Innovációs Díjában a miskolci székhelyű Hagyó Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. részesült a számos szabadalommal védett univerzális lepárló berendezéséért, amely aromaprofilra kifejlesztett számítógépes vezérléssel működik.

A Hagyó Kft. 1999-ben alakult magyar tulajdonú kisvállalkozásként, kezdetektől élelmiszeripari berendezések és technológiák fejlesztésével, gyártásával és kereskedelmével foglalkozik. A cég az elmúlt években főleg a borászati, gyümölcsfeldolgozási és pálinkafőzési területen alkalmazott világszínvonalú, innovatív technológiáival szerzett ismertséget. Bel- és külföldön összesen több mint 200 referenciával rendelkeznek. Berendezéseik és rendszereik a termelő üzemeken kívül megtalálhatók a közép- és felsőfokú oktatási intézményekben, illetve a kutatóintézetekben is.

A társaság megalakulása óta folyamatosan fejleszti termékínálatát. Az Irinyi Terv iparstratégiai támogatási programban (2017–2019) elnyert támogatás keretében fejlesztették ki azt a speciális lepárlót, amellyel most Innovációs Díjat nyertek.

A HAGYÓ Universal olyan világszínvonalú, egyedülálló berendezés és a hozzá tartozó teljes technológia, amely lehetőséget biztosít bármely nemzet párlatának tökéletes minőségű megalkotására. Fejlesztésénél alapvető cél volt egy olyan lepárlási technológia és a hozzá tartozó lepárló berendezés megalkotása, amely akár gabona-, akár gyümölcscefréből képes mind aromákban gazdag (például pálinka, whisky, rum), mind pedig aromákban szegény, de alkoholban dús (például vodka), prémium minőségű párlat előállítására, teljesen kontrollált formában. A berendezés moduláris egységeinek köszönhetően tökéletesen kontrollálható a keletkező párlat alkoholtartalma és aromaprofilja, valamint fel van készítve az olyan különlegesebb eljárást igénylő párlatok előállítására is, mint a gin.

KIEMELT ELISMERÉS A FUX-NAK

A bírálóbizottság a Magyar Innovációs Nagydíj pályázat keretében hat innovációs teljesítményt részesített kiemelt elismerésben, köztük volt a miskolci FUX Zrt. is.

A FUX Zrt. az alacsony CO2 emissziójú, karbonszál-erősítésű kompozitmagú, nagyfeszültségű távvezeték gyártásának fejlesztéséért és a gyártásért kapta a kiemelt elismerést.

A környezetbarát villamosenergia-termelés és -fogyasztás előtérbe helyezi a villamosenergia-szállítás veszteségeinek csökkentési lehetőségeit. Erre a környezeti, műszaki kihívásra válaszol a FUX Zrt. a karbonszál-erősítésű kompozitmagú, nagyfeszültségű távvezetékek

gyártásával. Maga a vezeték az ágazat sajátosságait tekintve még új fejlesztés, de a világon egyre több szakaszon szerelik fel. Az energiaszállító és -elosztó hálózatok hosszát tekintve még nagyon kicsi a részesedése a felszerelt szakaszoknak. Azonban sok olyan előnyt nyújt, főleg a veszteségek mérséklése terén, amely miatt a cég részt vállalt a vezeték típus európai elterjesztésében. A vezeték gyártásának fejlesztésében és a vezeték forgalmazásában az egyik fő motivációs pont ez a kedvező környezeti hatás, amivel a FUX mint vezetékgyártó hozzájárul a fenntartható fejlődéshez.

ELISMERÉS A BORSODCHEMNEK

A BorsodChem Zrt. technológiai hulladékból állított elő ipari alapanyagot. Az innováció lényege, hogy a cég fő termékeinek előállításánál keletkező sós és szerves anyagokat is tartalmazó vizet összekeverik oxidáló anyagot (nátrium-hipokloritot) tartalmazó oldattal, és egy megfelelően megválasztott katalizátoron átvezetve a víz szervesanyag-tartalmát széndioxidá alakítják. Így az alkalmassá válik arra, hogy belőle az elektrolízis-üzem számára szükséges alapanyagot, tömény sóoldatot állítsanak elő. Az eljárás további előnye, hogy az oxidálószerként használt oldatot egy másik üzem ugyancsak hulladékáramából nyerik.

ELISMERÉS A KISANALITIKÁNAK

A KISANALITIKA Kft. a debreceni Baromfi-Coop Kft. felkérésére kifejlesztett termékért kapott elismerést.

Az innováció megnevezése: Tixarbiocid típusú hatóanyagot tartalmazó új alomkondicionáló és száraz istállóhigiéniai fertőtlenítőszer kifejlesztése és nagyüzemi állategészségügyi technológiába illesztése.

Az innováció lényege: Reális piaci igény generálta a fejlesztést: a Master Good cégcsoporthoz tartozó Baromfi-Coop Kft. részéről felmerült az igény a baromfityényszési technológiájában alkalmazott, importból származó, költséges – ezáltal a gazdasági eredményt negatívan befolyásoló – alomhigiénés készítménynek a hasonló típusú szerekkel versenyképes, hazai gyártású szerrel való kiváltására. A Baromfi-Coop megkezdte a sajobábonyi KISS CÉGCSOPORT-hoz tartozó KISANALITIKA Kft.-t, amellyel már korábban is volt üzleti kapcsolata, és felkérte a készítmény előállítás, gyártási lehetőségeinek a megvizsgálására, illetve – kedvezőnek mutatkozó gazdasági eredmény esetén – egy új készítmény kifejlesztésére és gyártására.

A megvalósított beruházással jelentősen módosult a KISANALITIKA Kft. tevékenységi köre, termékszerkezete. A vállalkozás egy új üzletággal bővítette tevékenységét.

SZERZŐDÉSKÖTÉS AZ ONLINE TÉRBEN

EGYMÁSTÓL ÖTEZER KILOMÉTERES TÁVOLSÁGRA ÍRTAK ALÁ EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁST A SAJOBÁBONYI KISS CÉGCSOPORT ÉS AZ ÜZBEGISZTÁNI BMB TRADE GROUP VEZETŐI

Egy üzbegisztáni növényolaj-ipari termelési rendszer létrehozásáról írt alá beruházási együttműködési megállapodást a sajobábonyi KISS CÉGCSOPORT tulajdonosa, Kiss László és az üzbegisztáni BMB Trade Group elnöke, Mamatkulov Bekzod Aklamovich.

A hosszú távra szóló partnerségi elképzelésben nem csupán az az érdekes, hogy ez a tervek szerint megalapoz egy 2022-ben induló, mintegy 35 millió euró értékű közös projektet, hanem az erről szóló szerződés aláírásának módja is. A protokollaris ceremóniát ugyanis az egymástól ötezer kilométeres távolságra lévő társaságok különleges „helyszínen”, az online térben tartották április 23-án, és hivatalos volt rá Üzbegisztán Bécsbe akkreditált nagykövete, Fayzullaev Abat Azatovch, Szántó Péter, Magyarország üzbegisztáni nagykövete, Vanyik János, Magyarország taskenti kereskedelmi attaséja, valamint Alijev Akramjon, az üzbegisztáni Beruházási és Külkereskedelmi Minisztérium Fejlesztési Főosztályának vezetője is. Élő videokonferencián osztották meg gondolataikat többek között arról, hogy az üzleti elképzelések megvalósításához kedvező környezetet biztosít a magyar kormány keleti gazdasági nyitása, ezen belül is az Orbán Viktor miniszterelnök és Shavkat Mirziyoyev üzbeci államelnök által március 30-án Üzbecisztánban kötött megállapodás.

A cégek közötti partneri kapcsolat megalapozása évekre nyúlik vissza. Az idén

februárban a Magyar Exportfejlesztési Ügynökség (HEPA) Budapesten megrendezett magyar-üzbeci üzleti fórum alkalmat adott arra, hogy az üzbeci társaság elnöke Sajobábonyba is ellátogasson. Az ezt követő tárgyalásokon körvonalazódtak a közös projekt megvalósításában végrehajtandó feladatok: a KISS CÉGCSOPORT tervezi meg és szállítja a növényi olajat gyártó és finomító üzem, a BMB pedig az alapanyagul szolgáló mezőgazdasági termelési rendszert szervezi meg, továbbá megoldja a termékértékesítéshez kapcsolódó feladatokat.

A mindkét fél számára nagy kihívást jelentő vállalkozás indítására utalva Kiss László, a magyar cég tulajdonosa hangsúlyozta: az elképzeléseket csak akkor lehet sikerre vinni, ha a megvalósítását mindkét ország megfelelő eszközökkel segíti elő. A magyar állam részéről biznak a keleti nyitást kellően támogató banki környezetben, az üzbeci állam részéről pedig a beruházásnak kedvező jogi hátteret biztosító szabályozórendszer kidolgozásában.

– Ismerjük a jelenlegi üzbeci növényolaj-ipari szektort, de mi az ottani,

kis kapacitású üzemeknél jelentősen nagyobb, az európai termelési szerkezethez hasonló méretű gyár megvalósításában gondolkodunk. Többféle olajos mag feldolgozására alkalmas technológiát tudunk kiépíteni, amelynek termelési kapacitását folyamatosan lehet majd növelni a piaci igényeknek megfelelően – mondta Kiss László.

Tőle tudjuk, hogy üzbeci partnerük, Bekzod Mamatkulov az online szerződéskötés alkalmával arról beszélt, hogy a KISS CÉGCSOPORT által létesített növényolajgyárban tett látogatásának tapasztalatai alapján bizakodással tekint a közös munka elé. Ezt erősítette meg számára az eddig lezajlott előkészítő tárgyalások légköre és minden eddigi eredménye is. Terveik megfogalmazásakor fontos szempont volt, hogy Üzbecisztán lakosságának korszerű élelmiszeripari zsidádekkal történő ellátását az állam csak növényi olajjal, elsősorban napraforgóolajjal tervezi. Ehhez kapcsolódva kívánnak kialakítani egy napraforgó termesztési rendszert, amihez akár magyar mezőgazdasági szakemberek tapasztalatait is szeretnék igénybe venni.

A TETŐSZERKEZET A WEINBERGET DICSÉRI

DERCZÓ ISTVÁN: A MAGYAR ZENE HÁZA EDDIGI LEGSZEBB ÉS LEGIZGALMASABB ÉPÜLETEINK KÖZÉ TARTOZIK

A Magyar Zene Háza Budapesten, a Városligeti-tó mellett, a Vajdahunyad vára és a Műjépgálya közelében épül, a hajdan volt Hungexpo-irodaházak helyén. A terveket a világhírű japán építész, Sou Fujimoto készítette. Kamaránk számára nagy büszkeség, hogy a különleges ház tetőszerkezetének kivitelezését tagvállalatunk, a sárospataki Weinberg '93 Kft. végezte.

A tetőszerkezet erősen meghatározza az épület látványát, kialakítása különleges szakmai feladat volt. Erről Derczó István, a cég ügyvezetője – aki a BOKIK alelnöki tisztét is betölti – a következőket nyilatkozta a magyarepitok.hu-nak: „Eddigi legizgalmasabb és legszebb épületeink közé tartozik. A tetőszerkezet kivitelezése során szükségünk volt a bő 25 éves gyártási tapasztalatainkra. Úgy gondolom, hogy százévenként adódik a Liget Budapest Projekthez hasonló fejlesztési lehetőség – legutóbb a millennium idején – így rendkívül büszkék vagyunk, hogy részt vehetünk benne.” Elmondta, a tetőszerkezet kivitelezése során az volt a legnagyobb feladat, hogy „fordítva kellett építkezni: a tetőszerkezet elkészítése megelőzte a közbenső födém és a kitöltő falazat munkafolyamatát. Ez nem napi, hanem óránkénti kapcsolattartást igényelt a fővállalkozóval, ugyanis sok szakág dolgozott párhuzamosan”. A ház egyedülálló formája mögött további különleges mérnöki megoldások húzódnak meg: a homlokzati üvegfal – amely

Európa legnagyobb, vízszintes szerkezeti osztás nélküli, egybefüggő üvegfelülete – 94 darab egyedileg gyártott üvegfalpanelből áll, melyek az épület egyes szakaszain elérik a mintegy négyemeletnyi, közel 12 méteres magasságot.

A Magyar Zene Háza izgalmas épületére a nemzetközi szakma is felfigyelt: a házat 2019-ben az év legjobb nemzetközi középületének választották a rangos

londoni International Property Awards megmérettetésén, ami az ingatlanszakma egyik legnagyobb, széles körben jegyzett elismerése. Majd ezt követően 2020-ban a világ legjobb zenei tematikájú fejlesztésének járó fődíjat kapta meg az amerikai Music Cities Awards pályázatán. A házat ez év első napjaiban a CNN és a World Architecture Community is 2021 legjobban várt épületei közé választotta.

Kovács J. Attila – aki az MKIK és kamaránk kézműipari alelnöke is egyben – hét pár lábbelivel pályázott. Hosszú és rövid szárú csizmákból, fűzős félcipőből, körömcipőből, magas és alacsony sarkú szandálokból, valamint bebújós papucscipőből állt a kollekciója. A különleges, kézzel készített darabok kapcsán a mestercipész elmondta, már évek óta foglal-

FOLKTRÉND-DÍJAS MESTERCIPÉSZ

Folktrend-díjat kapott Kovács J. Attila miskolci mestercipész, népi iparművész áprilisban, a XVII. Élő Népművészet – Országos Népművészeti Kiállításon. A Kárpát-medencei kézművesek ötvenente megrendezett legnagyobb seregszemléjének megnyitóját ezúttal online formában tartották Budapesten, a Hagyományok Házában.

kozik a történelmi Magyarország lábbelijeinek rekonstrukciójával, így amikor a kiírásban meglátta, hogy ötvözni kell a régít az újjal, rögtön a matyó motívumokra gondolt. Az európai híró mestercipész úgy véli: a verseny üzenete, hogy a népművészet ma is él, elevenen hat, és mindennapjaink részévé tud válni.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből a következő alkotók kaptak még elismerést a kiállításon:

Fémművesség

Kovács Levente – Miskolc

Hímzés

Koscsó Zsuzsa – Sárospatak
Papp Bernadett és a Borsóka hímzőkör – Mezőkövesd

Barkó Kézműves Egyesület – Ózd
Sztankóné Németh Anna – Sárospatak

Viselet

Sápi Jánosné – Mezőkövesd

Ékszerkészítés

István Anikó – Miskolc
Simkó Fanni – Kazincbarcika
Kiss Gabriella – Miskolc

Fafaragás

Merényi József – Miskolc

A KAMARA KOMOLY TÁMOGATÓ ERŐ A VÁLLALKOZÁSOK SZÁMÁRA

BIHALL TAMÁS:
„MEGYÉNK GAZDASÁGA JÓ ÁLLAPOTBAN VAN,
IDÉN AZ IPAR LE TUDJA DOLGOZNI A HÁTRÁNYÁT”

„A járvány magyarországi megjelenésének első percétől éltünk a digitális kapcsolattartás lehetőségével, zoomos konferenciákat, meetingeket szerveztünk, hírleveleket küldtünk ki, felméréseket készítettünk, így tudtuk naprakészen nyomon követni a cégek helyzetét, így tudtuk pontos képet adni a megye gazdaságának állapotáról az MKIK és a döntéshozók felé” – foglalta össze a BOKIK pandémia alatt végzett munkájának legfontosabb elemeit Bihall Tamás. A kamara elnöke kiemelte: jelenleg az a fontos, hogy megyénk gazdasága jó állapotban van, idén az ipar le tudja dolgozni a hátrányát, és egy kedvező nyár után magára találhat a turizmus, a vendéglátás is.

► **Legutóbb lapunk decemberi számában foglaltuk össze a kamara munkáját, és az azóta eltelt több mint fél év nagy részét is meghatározta a világvárvány miatti korlátozások. Hogyan vették a kamara testületei a nem mindennapi akadályokat? Sikerült a kapcsolattartást fenntartani a vállalkozókkal?**

– Mint annyi minden az életünkben, természetesen a BOKIK munkavégzése is megváltozott a világvárvány miatt. A kamara közösségi tér, ahol a munka fontos része, hogy testületeink üléseznek, különféle munkabizottsági feladatokat végeznek, vállalati látogatásokat, személyes találkozókat, megbeszéléseket, fórumokat tartunk szinte minden nap. Legalábbis „békeidőben”. Tavaly márciustól – a nyári hónapokat kivéve – a munkánknak ez a személyes találkozási formája gyakorlatilag megszűnt. De mi is, mint sokan mások, átköltöztünk az online térbe. A járvány magyarországi megjelenésének első percétől éltünk a digitális kapcsolattartás lehetőségével, alkalmaztuk a home office munkavégzést, zoomos konferenciákat, meetingeket szerveztünk, hírleveleket küldtünk ki, felméréseket készítettünk, így tudtuk naprakészen nyomon követni a cégek helyzetét, így tudtunk pontos képet adni a megye gazdaságának állapotáról az MKIK és a döntéshozók felé. Összefoglalva azt mondhatom: a kamara működött, és a működése rendkívül fontos és hasznos volt a gazdaság számára. Jól vizsgáltunk! Talán nem túlzás kijelenteni, hogy a cégek a gazdasági szakmapolitikai döntésekről száz százalékban tőlünk kapták a legfrissebb információkat. A kamara folyamatosan dolgozott – az MKIK-val karöltve – javaslatokat fogalmaztunk meg, különféle akciók – mint például az Új Széchenyi Kártya Program – bevezetésében közreműködtünk, hogy a gazdaság túlélje ezt a szörnyű csapást. Úgy gondolom, jelentős eredményeket értünk el, itt elsősorban a céges világot érintő adókedvezményekre, a kedvezményes hitelek kialakítására gondolok. Jelentősen finomítani tudtuk a „kurzarbeit”-ként köztudatba került munkabér-támogatási rendszert, és számos olyan további elemet hozhatnánk ide – a közbeszerzésektől az oktatásig bezárólag

–, amelyek a vállalkozások napi működését segítették. Ma úgy látom, hogy a kormányval való együttműködésünk sikeres volt, a kormány jól kezelte a gazdasággal kapcsolatos kérdéseket. Bár itt mindig fölmerül, hogy elegendő forrást fordítottak-e a gazdasági szereplők támogatására. Ez természetesen vita tárgya lehet, de én úgy látom, a magyar kormány addig nyújtózkodott, ameddig a költségvetési takaró ért. Jelenleg az a fontos, hogy a gazdaság lassan helyrebillen, és az ipar a számok alapján robbanásszerű növekedés előtt áll. A turizmus, a vendéglátás, ha jóval lassabban is, de talán egy kedvező nyár után magára találhat.

► **Ez utóbbi megállapítások igazak a megye gazdasági helyzetére, a megyei vállalkozások állapotára is? Mit jeleznek a tagvállalatok?**

– Ahogy 2020-ban, 2021 tavaszán is mértük a vállalatok helyzetét. Tavaly egy közel 1500-as kérdőívön keresztül – ami erős reprezentáció – tudtuk értékelni a gazdaság állapotát. Ebben az évben a kamara testületeinek bevonásával, négy tagozati ülésen, ezeken belül osztályüléseken, elnökségi üléseken tekintettük át a helyzetet. Mintegy 500 vállalat véleményét foglaltuk össze a BOKIK „Újraindulunk” című anyagában. Ennek az elemzésnek fontos megállapítása, hogy megyénk gazdasága jó állapotban van, és idén az ipar le tudja dolgozni a hátrányát. A turizmus, a vendéglátás és a szol-

gáltatói szektor esetében még vannak bizonytalanságok, de a kedvező járványügyi adatok mai ismeretében azt vélelmezzük, hogy erős lesz a szezon, és ez lehetőséget ad a cégeknek a regenerálódásra.

► **Mit mutatnak a tapasztalatok, megmaradtak a megyei vállalkozások piacai?**

– Nem tapasztaltunk komolyabb piacvesztést. Szembe kell néznünk viszont azzal, hogy a világgazdasági értékláncok rövidülnek. Aki korábban például Olaszországból szerzett be alkatrészt, annak lehet, hogy most más, közelebbi forrás után kell néznie. Hasonló a helyzet a kínai piacokkal, a nemzetközi áruszállítással, a Brexit következményeivel. Azt az előnyt kellene most megragadni, hogy minél több gyártókapacitás kerüljön a megyébe. Mindezek mellett továbbra is fontos a lokálpatrióta gazdaságpolitika erősítése, az, hogy a munkát lehetőleg a helyi cégek kapják meg.

► **A kamara idei munkaterve fontos új elemként említi az Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna programjában való kamarai részvételt. Milyen feladatok várnak ezen a területen a BOKIK-ra?**

– Az Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna létrehozásának célja Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék országhatáron átnyúló hatású, átfogó fejlesztése. Pontosítanunk kell, hogy a megye gazdasági szereplőinek milyen lehetőségei vannak ebben a programban. Fontos meghatározni, hogy a gazdasági szférát mivel lehet a fejlesztési vérkeringésben tovább erősíteni. Ebben a munkában együttműködünk a Megyei Önkormányzattal, a Miskolci Egyetemmel és a megyeszékhely vezetőivel is. Hosszú távú programról van szó, ami túlmutat a településfejlesztésen. Bízunk abban, hogy

A MEGYE GAZDASÁGA SZÁMOKBAN: MUNKAERŐPIAC

2021. május végén Borsod-Abaúj-Zemplén megye járási hivatalai összesen 38 318 állás-keresőt tartottak nyilván, 13,4 százalékkal (5,9 ezer fővel) kevesebbet, mint egy évvel korábban. A járvány enyhülésével fokozatosan bővülő gazdaság növekvő munkaerő-kereslete, és a márciusban megkezdett közfoglalkoztatási programok hatására második hónapja csökken a regisztrált állás-keresők száma. Az elmúlt hónaphoz képest május végén 3,2 százalékkal (1,3 ezer fővel) kevesebb állás-keresőt regisztráltak a járási hivatalok. Május folyamán valamennyi járásban csökkent a nyilvántartott állás-keresők létszáma, leginkább, több mint 300 fővel a miskolci járásban, de további négy járásban (pl. ózdi, kazincbarcikai) is 100-200 fővel lettek kevesebben. (Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat)

a helyreállítási alpból lesznek olyan források, amelyek a zóna stratégiai fontosságú területeit erősítik. Ebben a közösségben a tudományt a Miskolci Egyetem, a társadalmi szférát az önkormányzatok képviselik, gazdasági lábát viszont a kamara jelenti.

► **A szakképzés a kamara, a vállalkozások és a társadalom számára egyaránt kulcsfontosságú terület. Az új szakképzési stratégia is indokolja, hogy részletesebben beszéljünk erről a területről. Mennyiben változott meg a korábbi rendszer?**

BERUHÁZÁSOK

A megyei székhelyű gazdasági szervezetek 2020-ban 438 milliárd forint értékű új beruházást valósítottak meg, a koronavírus okozta járvány által előidézett kedvezőtlen gazdasági környezet hatására összehasonlítva áron 22 százalékkal kevesebbet az egy évvel korábbi magas bázisnál. Ez a megyék között nagy visszaesésnek tekinthető, míg országosan 6,3 százalékkal csökkent a beruházások volumene. A beruházási érték 71 százalékát a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások realizálták.

– A 2019-ben elfogadott új szakképzési törvény 2020-ban lépett életbe. A jogszabály a Szakképzés 4.0 stratégia jogi kereteit fogalmazta meg, és a részletszabályokkal foglalkozó finomhangolás jelenleg is zajlik. Azért volt szükség erre a változásra, hogy tovább növeljük a szakképzés vonzerejét, és erősíteni lehessen a minőségét is, hiszen ahhoz, hogy a szakmai képzés megfelelő színvonalon szolgálja ki a piaci igényeket, jól felkészült iskolákra van szükség a duális képzés rendszerében. Az új szakképzési stratégia egy rendszerszintű átalakítás, ami új feladatokat hozott az iskoláknak, a vállalatoknak, a kamaráknak és a diákoknak is. Fontos kiemelni, hogy a kamara egyetért az iskolarendszer megerősítésével, ami nemcsak infrastrukturális, „szépészeti” fejlesztéseket jelent, hanem tartalmi megújítást

ÉPÍTŐIPAR

A megyei székhelyű, legalább 5 főt foglalkoztató építőipari vállalkozások 2020. évi termelési értéke 103,3 milliárd forint volt, ami összehasonlítva áron – az országos 12 százalékos csökkenés mellett – 8,8 százalékos mérséklődést jelentett az egy évvel korábbi magas bázisához képest. A csökkenést elsősorban a korábbi beruházási programok kifutása, valamint a koronavírus okozta járvány kedvezőtlen gazdasági hatásai okozták. A megyei építőipari szervezetek kibocsátása az országos 3,5 százalékát adta.

kolában, mind a technikumban ágazati alapoktatással indítanak – egy, illetve két éven keresztül –, ahol ágazati alapvizsga után választhatnak konkrét szakmát. Úgy látjuk a jelentkezési statisztikákból, hogy népsze-

Folyamatosan mérjük a gyakorlati képzőhelyek hozzá állását, és azt tapasztaljuk, hogy a korábbiakhoz képest 75-80 százalékuk folytatja majd a duális képzést – átmenetileg kevesebb tanulóval. Ez egy elfogadható szám, különösen a pandémia után. Abban is biztos vagyok, hogy 1-2 év múlva, a megfelelő tapasztalatok birtokában a cégek vállalni fogják a tanulókkal való foglalkozást a munkaerő-utánpótlás biztosítása érdekében is.

► **Mi a helyzet a kamara szakképzési feladataival?**

– A tanulószereződés helyett belépett a szakképzési munkaszerződés, amelyet már a vállalat köt közvetlenül a diákkal, viszont a szerződések megkötésének menedzselése törvényben rögzítetten kamarai feladat. Megjegyzem, a korábbi szabályozás szerinti tanulószereződések kifutó rendszerben

rú az új iskolarendszer, vagyis egyre többen választják a szakmatanulást, ami a kamara régi törekvése. Fontos, hogy a tanulók az ágazati alapoktatás idejére állami ösztöndíjban részesülnek. Ezt követően a szakirányú oktatás időszakában, amely elsősorban duális képzésben valósul meg, a gazdálkodó

IPAR

Megyénkben a 4 főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozások telephelyein az éves kibocsátás volumene 2020-ban 1,0 százalékkal maradt el az egy évvel korábbtól. (Országosan 5,8 százalékkal esett vissza a teljesítmény.) A termelési érték 2888 milliárd forintot, az országos 8,5 százalékát tette ki.

szervezetek – a korábbi tanulószereződést váltó – szakképzési munkaszerződéssel foglalkoztatják, képzik a diákokat. Ez utóbbi a diák számára munkaviszonyt jelent, amelynek bérvonzata minimum a minimálbér 60 százaléka, ami meghaladja a 100 ezer forintot.

még három évig adminisztratív feladatot jelentenek munkatársaink számára. Természetesen a kamara folyamatosan konzultál, tárgyal a piacon lévő duális képzőhelyekkel, és mindent elkövetünk, hogy a döntéshozók a lehető legoptimálisabb jogszabályalkotással segítsék a gazdálkodóknál folyó duális képzést. Ezt a feladatot csak a szakképzési centrumokkal, az iskolákkal, valamint a vállalatokkal szoros együttműködésben lehet megvalósítani. Mindezek mellett szervezzük a mesterképzéseket, a gyakorlati oktatók felkészítését, hogy a cégeknél minőségi szakemberek foglalkozhassanak a gyerekekkel. A szakmai vizsgákra a kamara delegálja a vizsgafelügyelőket és az ágazati alapvizsgák elnökeit. Továbbra is mi végezzük a duális képzőhelyek minősítését, ellenőrzését és nyilvántartását. Folytatni fogjuk a nagy – hazai és nemzetközi – tanulmányi versenyek szervezését is, hiszen ezek komoly vonzerőt jelentenek a fiatalok számára. A pályaválasztás, a pályaorientáció központi program, amelyben a kamara kiemelt partner, és az az érdekünk, hogy a gyerekek minél erősebben kötődjenek az egyes szakmákhoz és az azt képviselő cégekhez a vegyipartól a vendéglátáson át a kereskedelemig.

tot. Azt gondolom, ez nagyon jelentős ösztönző, aminek a hatását már érezzük.

► **Említette, hogy változott a vállalatok szerepe, ez konkrétan mit jelent?**

– Igen erős minőségbiztosítás mellett, jóval komolyabb oktatási tevékenységet várunk el a cégektől. Úgy látom, hogy ezeket a változásokat, köztük a jelentős finanszírozási tételeket – mint a diákok munkabére –, és az oktatással összefüggő minőségi elvárásokat is, fenntartásokkal fogadták a vállalkozások.

TURIZMUS

2020-ban a kedvezően alakuló január és február után márciustól a járványügyi intézkedések következtében Borsod-Abaúj-Zemplén megye kereskedelmi szálláshelyei is csak korlátozottan fogadhattak vendéget több hónapon keresztül. Sok szálloda, panzió, kemping, üdülőház-telep, közösségi szálláshely időszakosan be is zárt. Ennek következtében tavaly, áprilistól decemberig az egyes hónapokban nagyjából 30–120-szal kevesebb egység működött az egy évvel korábbihoz képest. A megye szálláshelyein 2020-ban 263 ezer vendég 642 ezer éjszakára szállt meg, ezek az értékek 46, illetve 41 százalékkal elmaradtak a 2019. évitől. (A megyei gazdasági adatok forrása: KSH 2020. I–IV. negyedév)

is. Átalakult a korábban OKJ néven ismert szakmastruktúra, és már szakmajegyzéként van jelen az életünkben. Az eddigi 600 helyett a szakmajegyzék 175 szakmát tartalmaz, a csökkenés oka a szakmai tartalmak megújítása, egyes szakképesítések összevonása és néhány – a munkaerőpiac által már nem igényelt – szakképesítés kivezetése. Régi-új iskolatípusként megjelent a technikum, és a korábban nem érettségire épülő alap szakképesítések köre is megújult. Jellemző, hogy a tanulók mind a szakképző is-

ÚJRAINDUL A VILÁG

A JÁRVÁNY PRÓBÁRA TETTE A TURIZMUSBAN, VENDÉGLÁTÁSBAN ÉRDEKELT GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK TARTALÉKAIT ÉS A SZAKEMBERGÁRDÁT IS

„Magyarországon a vendég biztonságban érezheti magát, ezért is tanácsolom azt a nyaralást tervezőknek, hogy válasszanak belföldi szolgáltatást” – nyilatkozta lapunknak Bágyi Péter, a BOKIK Idegenforgalmi és Vendéglátóipari Osztályának elnöke. A szakember elmondta, a pandémia mély nyomokat hagyott a turizmusban és a vendéglátásban. Országszerte hatalmas a munkaerőhiány, a cégek felélték tartalékaikat. Úgy vélte: az ágazat veszteségeiről 2023-ban láthatunk majd tiszta képet.

► *A hazai turizmus és vendéglátás történetébe fekete esztendőként vonul be a világjárvány időszaka. Az ágazat gyakorlatilag megbénult, a vállalkozásokra soha nem látott teher nehezedett. Ebből a hibernált állapotból milyen a visszaút?*

– Nagyon nehéz és hosszadalmas. A turisztikai szektor még soha nem állt le úgy, mint a Covid ideje alatt. De nem volt mit tenni, hiszen az emberek nem utazhattak, nem vehették igénybe a különböző szolgáltatásokat. Ez a példátlan helyzet egyfelől próbára tette a gazdasági társaságok tartalékait, másfelől a szakembergárdát is. Azok a vállalkozások, amelyek életben tudtak maradni, mostanra felérték tartalékaikat. A pénzt a személyzet megtartásába és magának a cégnek a fenntartásába investálták. Természetesen mindenki bízott abban, hogy újraindul a világ, és most végre valóban újraindul. De ennek ellenére tudomásul kell venni, hogy a pandémia mély nyomokat hagyott maga után ebben a szektorban. A vendéglátásban, a szállodaiparban dolgozók hozzá voltak szokva, hogy késő estig dolgoznak, nincs ünnepnap, nincs karácsony, nincs szilveszter, most viszont belekóstoltak abba, milyen is heteket, hónapokat együtt tölteni a családdal, együtt megvacsorázni, együtt lefeküdni. Ez napi rutinná vált, és sokan döntöttek úgy, hogy nem térnek vissza a régi ritmushoz, inkább elhagyják a szakmát. Ezt mi is tapasztaljuk, és a kollégák országszerte megerősítik, hogy például a recepciósok, a vendéglátások közül többen döntenek úgy: keresnek egy nyolc órás irodai munkát, vagy átmentek az építőiparba, esetleg gyártósorra. Ez meglepő, de be kell látnunk, hogy ebből a szektorból sokan lettek pályaelhagyók. Ami a nyitást illeti, érthető a kormány óvatossága, fontos a fokozatosság. Bízunk benne, hogy ez a lépésről lépésre

történő visszatérés a régi életünkhöz nem vezet majd egy újabb hullámhoz szeptemberben vagy októberben. Ilyenre gondolni sem merünk. Azt hiszem, mindannyian tanultunk a tavalyi nyárból, amikor mindenütt hemzsegték a turisták, aminek aztán őszre meg is lett a böjtje. Azt tapasztaljuk, hogy most sokkal felelősségteljesebben gondolkodnak az emberek. Például annak ellenére, hogy a védettségi igazolvánnyal rendelkezőknek már nem kötelező a maszk viselése a hotelben, a biztonság érdekében vendégeink előszeretettel használják, és a mindennapok rutin mozdulata lett a kézfertőtlenítés is. Minden vendéglátóegységben, minden szállodában megtalálhatók a kézfertőtlenítő állomások, és automatikus, hogy ha belépünk egy helyiségbe, azonnal kezét fertőtlenítünk. Bízom benne, hogy ez a hozzá állás hosszútávon megmarad, megáll a vírus terjedése, és a nyitás folyamatos lesz.

Jelenleg a hatályban lévő rendeletek értelmében kizárólag a védettségi igazolvánnyal rendelkező vendégek vehetik igénybe korlátlanul, pihenés, kikapcsolódás céljából a szolgáltatásokat. Tapasztalataink szerint sok fiatal nem akar élni az oltás lehetőségével, a statisztikai mutatószámok azt jelzik, hogy stagnál az új oltottak száma. Tehát, aki akart oltatni, az már túl van rajta, aki viszont nem, annak feltehetően nem is áll szándékában. Ez utóbbi kör egyértelműen korlátozza saját szabadságát, hiszen nem mehetnek például moziba, színházba, nem látogathatják a múzeumokat, nem ülhetnek be étterembe. Ez azért elég komoly korlátozás számukra, ami feltehetően megmarad a nyáron is. A következő fontos kérdés az: mikor mondja a kormány, hogy jöhet mindenki korlátozás nélkül. Szerintem ez szeptember, október előtt szinte kizárt, mert ha korábban meglépnék és bekövet-

kezne egy negyedik hullám, annak beláthatatlanok lennének a következményei.

► *Említette, hogy a járvány következményei miatt sok a pályaelhagyó a szektorban, vagyis még a munkaerőhiánnyal is szembe kell nézniük, ez is nehezíti a vállalkozások életét. Tapasztalatai szerint mi a helyzet ezen a területen megyénkben?*

– Országszerte hatalmas a munkaerőhiány, hiszen azok a szállodák, illetve vendéglátó egységek, amelyek bezártak és elbocsátották kollégáikat, most a nyitáshoz újra keresik a szakembereket. Ugyanez a tendencia érvényes Borsod-Abaúj-Zemplénre is. A statisztikai mutatószámok alapján 240 ezer ember hagyta el a szektort, ami hatalmas szám. Sajnos nagy az esély arra, hogy ők soha többé nem térnek vissza ebbe az ágazatba, hiszen az elbocsátás lelkiileg is megviselte az embereket, és nem akarnak többé a vendéglátóiparban dolgozni. Jelenleg a legnagyobb kincs a jó szakács és a jól képzett pincér. A szakácshiány különösen nagy, ami miatt kezdenek kiéleződni a bérfeszültségek. Ehhez jönnek az áremelkedések, amelyek komolyan megterhelik a pénztárcát, ezért mindenki béremelést szeretne. Most, amikor padlón van a szakma, ez szinte kivitelezhetetlen. De azt is látni kell, ha nem emelünk bért, még több pályaelhagyó lesz. Átmennek az építőiparba, amit szinte nem is érintett a járvány, dinamikusan fejlődik, növekednek a bérek. Marad tehát a kérdés: miből tudjuk kigazdálkodni az emelést? Azoknál a vállalkozásoknál, amelyek felérték a tartalékaikat, ez szóba sem jöhet. Megoldás lehetne a szolgáltatások árainak emelése, ez viszont jelenleg nem járható út. Gondoljunk csak bele: Budapestről eltűntek a külföldi vendégek, hatalmas szálláshely- és éttermi kapacitás tátong az ürességtől, ami mind megjelenik a belföldi piacon. Vagyis aki az áremelést választja, az „kigolyóztatja” saját magát a piacról. Mindezekből látszik, hogy még egy nagyon-nagyon nehéz időszak áll előttünk

► *A pandémiának tavaly volt egy pozitív hozadéka is, a belföldi turizmus élénkítése. A népszerűvé vált szlogen, miszerint „a belföld az új külföld”, ez évben is igaz lehet?*

– Sajnos nem, és ezt komoly statisztikákkal tudom alátámasztani. A szállodaszövetség és a nagyobb utazási portálok felmérést készítettek a foglaltságok állásáról. A kiutazási lehetőségeket vizsgálva, már tudható, hogy vannak célországok, amelyek zöld utat kaptak, és valószínű, hogy a nyári szünethez közeledve egy-

re több ország szerepel majd a listán. A webes keresések azt mutatják, a magyar emberek vágnak a külföldi utazásra. A keresések toplistáját Horvátország vezet. A helyzetet tovább árnyalja, hogy a pandémia miatt itthon nem olyan szigorúak a már lefoglalt szállások lemondási feltételei. A szobák minimális foglalóval, vagy foglaló nélkül is új dátumra helyezhetők át, illetve törölhetőek. Jelenleg nagyon magas a foglalások száma a magyarországi szállodákban, de semmi garancia nincs arra, hogy ha június második felétől tovább nyílik a világ, és minden korlátozás nélkül utazhatunk Horvátországba vagy Európa különböző tengerpartjaira, akkor ezeket nem mondják le, és egyszerűen átfoglalnak egy külföldi országba. Tehát biztosak vagyunk abban, hogy ezen a nyáron már nem lesz a tavalyihoz hasonlóan magas a belföldi forgalom.

► Mit tanácsol a nyaralást tervezőknek, mire figyeljenek?

– Látjuk, hogy a kormány igyekszik megadni a védelmet a lakosságnak. Ha körbe nézünk Európában, toplistások vagyunk átoltottság szempontjából, és nem véletlen az a szándék, hogy minél többen kapják meg a vakcinát, mert ez felgyorsíthatja a gazdaság helyreállítását. De továbbra is azt mondom, óvatosnak kell lenni, felelősségteljesen kell gondolkodni. Magyarországon a vendég biztonságban érezheti magát, hiszen nagyon komoly fertőtlenítési protokollt kell betartani, és a már említett átoltottsági mutató is egyfajta garancia. Viszont ha most mindenki elindul külföldre, akár olyan országokba, ahol nem is volt oltási program, ahol gyenge

az átoltottság, féltő, hogy újra megfertőződnek, és behozhatják hazánkba a mutálódott vírust. Azt tanácsolom tehát a nyaralást tervezőknek, hogy amennyire csak lehet, válasszanak belföldi szolgáltatást, hiszen a legnagyobb biztonságban itthon érezhetik magukat.

► Ismeretei szerint vannak olyan turisztikai vállalkozások megyénkben, illetve az Ön szűkebb pátriájában, a Zemplénben, amelyek nem képesek a visszatérésre?

– A bezárások a kisebb vendéglátó egységeket érintették legsúlyosabban, közülük is azokat, amelyeknek nem volt tartalékuk, vagy az ingatlan, amiben működtek, nem a sajátjuk volt. Ezek a vállalkozások sajnos arra kényszerültek, hogy elbocsájtják a dolgozóikat, sőt az egész céget megszüntessék. A nagyok viszont – amelyek 20-30 éve ott vannak a piacon és komoly ingatlanbázissal rendelkeznek – nem hagyták ezt veszni. Ők voltak azok, akik az utolsó tartalékot is – és nem csak a céges tartalékokról beszélünk – bevették, hiszen senki nem hagyja veszni a korábban jól felépített vállalkozását. Így nagyobb szállodáról, étteremről nem is tudok, hogy végleg bezárt volna, mindenki nagyon várta a nyitást. A május 14-i hétvége volt az első, amikor megnyílt az ország, nem is rossz foglaltsággal, mondhatni várakozáson felülivel. Szeretném azonban hangsúlyozni, hogy senki nem bízhatja el magát, mert nagyon nehéz évek állnak még a szálloda- és vendéglátóipar előtt. Bízunk viszont abban, hogy a kormánynak még lesznek engedményei, segítő csomagjai a szektor számára.

► Milyen további intézkedésekre gondolt? Mire lenne szüksége az ágazatnak?

– Tudjuk, hogy a bértámogatást már megszüntették, viszont továbbra is nagyon nagy szükség lenne rá. Anynyira mélyponton van a szakma, hogy hiába indult meg a foglalási kedv, egy év komplett veszteség áll mögöttünk. Ezt nem tudja helyre tenni, pótolni két nagyon sikeres év sem. Jó lenne, ha valamilyen formában bértámogatást vehetnének igénybe, illetve a járulékok csökkentése is sokat jelentene. Nagy segítség lenne az is, ha a SZÉP kártyát továbbra is a lehető legkedvezőbb adó- és járulékteher mellett biztosíthatnák a cégek a dolgozóiknak.

► Mikorra várható, hogy az ágazat helyzete stabilizálódik, és újra felszálló ágba kerül?

– Jós lennék és látnám a világ jövőjét, ha erre pontos választ tudnék adni. Az biztos, hogy a 2022-es év még nagyon nehéz lesz. A corporate (vállalati) szektor rendezvényei valószínűleg csak 2021 vége felé fognak kezdődni, mert a céges programok, konferenciák, szakmai események visszatéréséhez is idő kell. Összességében úgy látom, hogy idén még nem áll helyre a régi menetrend, 2022-ben már láthatóak lesznek a kibontakozás jelei, de tiszta képet először csak 2023-ban fogunk látni. Optimista vagyok, bízom abban, hogy két év múlva ilyenkor már arról fogunk beszélgetni, hogy a pandémia egy rémálom volt, tönkre tette a világot, de ismét kezd minden helyre állni.

DIGITALIZÁCIÓ: ÉVTIZEDES GYAKORLATOK ALAKULTAK ÁT

” SATYA NADELLA, A MICROSOFT VEZÉRE MÁR TAVALY TAVASSZAL – AMIKOR MÉG „CSAK TÉRDIG JÁRTUNK” A PANDÉMIÁBAN – AZT MONDTA: NÉHÁNY HÓNAP ALATT KÖZEL 10 ÉV IKT FEJLESZTÉSEIT VALÓSÍTOTTUK MEG. ”

NÉVJEGY

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Modern Vállalkozások Programjának IKT tanácsadói Borsod-Abaúj-Zemplén megyében:

DUDÁS RÓBERT

dudas.robert@ginop-mkik.hu • +36-20-324-0153

KOVÁCS ISTVÁN

kovacs.istvan@ginop-mkik.hu • +36-20-264-0574

INTERJÚ CZIBALMOS LEVENTÉVEL, A MODERN VÁLLALKOZÁSOK PROG- RAMJA SZAKMAI VEZETŐJÉVEL

Az elmúlt évvel a fundamentumokat megteremtettük, ezt követően remélhetőleg a tudatosság, a körültekintés és az üzleti digitalizáció irányába történő erőteljesebb elmozdulás is tapasztalhatóvá válik – nyilatkozta lapunknak Czibalmos Levente, a Modern Vállalkozások Programjának (MVP) szakmai vezetője.

► *A pandémia nyertesei közé sorolják az IT szektort, hiszen egy évvel ezelőtt még nem gondoltuk volna, hogy ennyire megváltozik az egész társadalom viszonya az infokommunikációs technológiához. Milyen tapasztalatai vannak a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Modern Vállalkozások Programjának (MVP) az elmúlt egy év digitalizációs folyamatairól?*

– Beck Györgytől, a hazai távközlés és digitalizáció emblematikus szereplőjétől hallottam először, hogy Satya Nadella, a Microsoft vezére már tavaly tavasszal – amikor még „csak térdig jártunk” a pandémiában – azt mondta: néhány hónap alatt közel 10 év IKT fejlesztéseit valósítottuk meg. Lassan már a kijelentés óta is eltelt egy év, és láthatjuk, mennyi minden haladt előre, vagy legalábbis mennyi minden porcosodott meg abból, amit a vállalatvezetők, azaz a reálgazdaság szereplői, a társadalom vagy az államigazgatás is beépített a működésébe. Az eltelt időszak bőven elegendő volt arra, hogy megszilárdítsuk a fundamentumokat, megalapozzuk a digitális működést, de tapasztalataink szerint addig még nem jutottunk el, hogy az üzleti modellekbe, a cégek működésébe is következetesen beépüljenek a digitális megoldások.

► *Ez utóbbi alatt mit ért?*

– Fundamentumok alatt a működéshez (és főleg a távoli működéshez) elengedhetetlen alapvető informatikai eszközöket értem. Elsősorban tehát az irodai eszközökre és megoldásokra gondolok. A hazánkban működő mintegy 800 ezer vállalkozás, köztük a jelentős számú – 500 ezer körüli – társas vállalkozás jelentős része költöztette az elmúlt körülbelül egy évben a saját otthonába céges működését. Az otthoni munkavégzésnek a digitális feltételeit meg kellett teremteni. Ellentmondást nem tűrően kellett elkezdni alkalmazni a videokonferencia, fájlcsere és számos egyéb csoportmunka-támogató eszköz, miközben oda kellett figyelni egyebek mellett az IT és információbiztonsági aspektusokra is. Leegyszerűsítve: a virtuális térben végezhető munka feltételeinek biztosítására. Ez azonban még korántsem üzleti digitalizáció. Üzleti digitalizáció az, amikor a belső és/vagy külső munkafolyamatokat egy célzott digitális megoldás segítségével szervezi meg és működteti, lehetőleg jól (!) a vállalkozás. Ilyen lehet a példa kedvéért egy komplex vállalatirányítási rendszer, de nem menjünk

ennyire messzire, ilyenek a ma már kötelező számlázóprogramok is.

► *Megváltoztatták a világjárvány következtében felerősödött IT folyamatok a Modern Vállalkozások Programjának feladatait, módosított ez a korábbi célokot?*

– Az vitathatatlan, hogy a járványügyi helyzet katalizátorhatással volt a programra, más fordulatszámra emelte az MVP-t. De amikor anno elindult a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarának ez a projektje, képletesen szólva, amikor felszálltunk erre a hajóra, tudtuk, hogy egy óceánjárót fogunk belakni, és hosszú az utunk. Ennek megfelelően szerteltük fel a szükséges eszközökkel a hajót, és ennek megfelelően határoztuk meg a hosszú utunkat és a köztes állomásokat is. Ez azért volt fontos, hogy a legénység, esetünkben a program munkatársai, végrehajtói precízen, kiszámíthatóan tudják irányítani a „monstrumot”. Persze mint minden normál üzletmenetben, kellene az apró, folyamatos korrekciók, és időnként a nagyobb megújítások. Ez utóbbi volt a mi életünkben a pandémia. Látuk, hogy itt most nem a robusztus és profi üzleti megoldásokra, hanem első lépésként tűzoltásra van szükség, mert a vállalkozások, így a velünk kapcsolatban állók is, alapvető informatikai problémák megoldásához igényeltek segítséget. Egyszerűen szólva: a tanácsadók a szerepükből némileg kilépve, rögtönzött rendszergazdaként helyezték magukat szolgálatba. Segítenünk kellett a vállalkozásoknak abban, hogy minél gyorsabban és hatékonyabban, de biztonsággal történjen meg az online térbe való átköltözésük.

► *Melyek azok az ágazatok, amelyeknél különösen figyelemre méltó a digitalizáció térnyerése?*

– Egyszerű lenne azt válaszolni, hogy az elektronikus kereskedelemre, vagy akár minden ágazatra jellemző volt. De én mondom egy másikat is, ami meg fogja világítani, hogy olyan területeken is hatalmas volt a térnyerés, amelyekre nem feltétlenül gondoltunk. Ilyen a szolgáltató tartalomipar. És itt most nemcsak a gombamód szaporodó influencerek, moztstreamerek vagy felnőtt filmek világára gondolok, hanem az online képzésekre, vagy az egyszerűbb „how to” jellegű, „guideance”, bemutató videókra is. Az emberek többet voltak otthon, többet foglalkoztak az otthoni dolgokkal, magukkal. Olyan ismereteket kellett újratanulnunk vagy használnunk, amelyeket nagyszüleink még

lehet, hogy kézségszinten űztek, nekünk viszont az elérhető videótartalmakból kellett újratanulnunk azt. Gondoljunk csak arra, hogy a 10 millió pék országa lettünk a bezárt-ság hónapjai alatt. Ahogy sok mindent, ezt a tudományt is jellemzően egy youtube videó, vagy valamilyen blog alapján könnyedén el-sajátíthattuk. De ott vannak a kulturális programok is. Személy szerint láttam színházi előadást és koncertet is élőben streamelve. Az élmény nyilvánvalóan más, de ha úgy néz-
zük, hogy hiánypótló tudott-e lenni az online megoldás, akkor azt mondhatjuk, hogy igen. De ahogy már jeleztem, minden ágazatra jelentős hatással volt a világjárvány, ezek közül a tartalomipar meglepően innovatívan, kreatívan tudott átalakulni. Megjegyzem, még számukra is inspiráló módon.

► *Mit kell tenni annak érdekében, hogy ez a kényszer szülte lendület megmaradjon?*

– Minden változás beépüléséhez idő kell, és ez most rendelkezésünkre állt. Teljes vezetési és szervezési kultúrák változtak meg, olyan generációk és személyiségek esetében is, akiknél normál körülmények közt ez elképzelhetetlen lett volna. Évtizedes gyakorlatok, szokásjogok alakultak át. Kell hozzá természetesen a szándék is. Most még mindenki lelkes, de nem látjuk, hogy hány megtorpanó, az ösvényről visszaforduló lesz – a reményeink szerint hamarosan beköszöntő – békeidőben. Mindig lesznek olyanok, akik alig várják, hogy visszatérhessenek a régi rutinhoz. De nem elhanyagolható a lehetőségek gazdagsága sem. Egyre jobb, több és profibb digitális megoldással találkozunk, hatalmasat fejlődtek az eszközök. és ekkora éles tesztteher még soha nem volt rajtuk. Valóban a kényszer szülte ezt a helyzetet, de a jó és tartós megoldások a valós igényeket szolgálják ki, azokat, amelyek tényleg felmerülnek a felhasználóknál. És persze ott vagyunk mi is. A Modern Vállalkozások Programja keretében továbbra is a digitális eszközök bevezetésére ösztönözzük a vállalkozásokat. és szeretnénk ezt a munkát a következő uniós programozási időszakban is, még legalább 6 éven át folytatni. Mert tény ugyan, hogy a digitalizáló az utóbbi évben nagyobb teret nyert, de nem elegendő. A hazai vállalkozásoknak áttörést kell elérniük közösségi szinten is az üzleti digitalizáció tekintetében. Jó hír, hogy erre kiváló lehetőséget kínál az előttünk álló európai uniós fejlesztési időszak, amelynek – a forrásokat tekintve is – szerves része a digitalizáció. A jelenleg társadalmi egyeztetésen kint lévő GINOP PLUSZ-1-2-21 pályázati felhívás keretében a cégek szinte korlátozásmentesen költhetnek korszerű, digitális vállalkozásfejlesztésre. A most megjelenő konstrukciók pedig még szervezesebben építenek a szolgáltatásainkra. Kijelenthető, hogy uniós forrásból megvalósítani kívánt, vállalati digitális fejlesztésekhez kizárólag a Modern Vállalkozások Programján keresztül vezet az út. Ennek első lépése pedig természetesen a regisztráció.

EGY SZAKMAI HR KÖZÖSSÉG KIÉPÍTÉSE A CÉL

**MASA BEÁTA: SZERETNÉNK BÁTORÍTANI A LEGJOBB GYAKORLATOK
EGYMÁS KÖZÖTTI MEGOSZTÁSÁT, MERT AZ HOSSZÚ TÁVON JOBBAN
MŰKÖDŐ GAZDASÁGHOZ VEZETHET**

„Megkérdeztük a résztvevőket, hogy milyen kihívások előtt állnak, milyen helyzetekre keresnek HR megoldásokat, milyen legjobb gyakorlatokat tudnának és szeretnék megosztani egymással?” – avatott be a BOKIK HR Klubjának témaválasztási szempontjaiba Masa Beáta, a klub szakmai vezetője. A nagy tapasztalatokkal rendelkező, sikeres HR szakemberrel a kamara megújult szakmai közösségének elmúlt féléves munkájáról és terveiről is beszélgettünk.

► *A BOKIK HR Klubja ebben az évben megújult, a klub elnökeként ez a mostani az első évada, HR szakemberként viszont komoly szakmai sikereket tudhat magának. Szeretnék egy rövid szakmai bemutatkozást kérni.*

– A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöksége, Bihall Tamás elnök úr javaslatára és támogatásával a 2020–2024-es kamarai ciklusban a HR, Oktatási és Szakképzési Kollégium vezetőjének választott meg tavaly decemberben. Ez rendkívüli megtiszteltetés számomra. Kutató vegyészként és tanárként végeztem Szegeden, és az olajiparban kezdtem, de rövidesen a „személyügynön” találtam magam. Nagyon szerettem az emberi kapcsolatokkal, fejlesztéssel, szervezéssel, kommunikációval kapcsolatos feladatokat, így mentorom támogatásával pályát módosítottam. Szakmai pályafutásom során fon-

tosnak tartottam, hogy a HR-es hivatásom magas szintű ellátásához gazdasági, jogi és fejlesztési ismeretekkel vétezzem fel magam. Az elmúlt évek során különböző tulajdonosi szerkezetű, eltérő méretű, nemzetközi és magyar vállalatoknál stratégiai és operatív HR vezetői szerepet töltöttem és töltök is be. A Miskolci Egyetemen, az utánpótlás-nevelés jegyében – és amúgy szerelemből is – humán erőforrás gazdálkodást tanítok angolul és magyarul. A Miskolci Egyetem Szenátusa a Gazdaságtudományi Kar javaslatára, a tehetséggondozó tevékenységben vállalt szerepért Címzetes Egyetemi Docens címet adományozott nekem 2018-ban. A Gazdaságtudományi Kar Tanácsa 2020-ban szakmai és oktatói munkámért, a tudományos szakemberképzésben, valamint a tehetséggondozásban vállalt szerepemért Pro Facultate Oeconomia emlékérmét adományozott. A verseny-

Fotó: Garf Ildikó

szférában szerzett tapasztalataimmal, szakmai tudásommal szeretném segíteni a BOKIK tevékenységét a jövőben, mivel kiemelten fontos számomra a régió, a város és az egyetem fejlődéséhez való hozzájárulás.

► *Milyen célokkal, tervekkel kezdték a munkát a BOKIK HR Klubjában?*

– Állandó meghívottként részt veszek kamaránk elnökségi ülésein, így naprakész ismeretekkel bírok a cégeket foglalkoztató kihívásokról és HR kérdésekről. Az aktuális HR szakmai megoldásokkal szeretném támogatni a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei vállalkozások munkáját, gazdasági növekedését. Mivel a BOKIK elkötelezetten képviseli a megye vállalkozásainak érdekeit, így terveink között szerepel egy szakmai, HR közösség kiépítése. Ez a szakmai közösség, reményeink szerint, képes lesz mind a

A HR Klub online rendezvénye februárban

formális, mind az informális együttműködés támogatására, alkalmas a tudást mozgósító folyamatok támogatására, a tudásmegosztó kultúra építésére. Az előttünk álló kihívások menedzselése érdekében felkértük és meghívtuk a kamarai tagvállalatok HR-es kollégáit, hogy vegyenek részt szakmai közösségünk munkájában. Legnagyobb örömeinkre nagyon sok vállalat ügyvezetője, stratégiai vezetője, HR-es vezetője és munkatársa is jelentkezett a csapatba.

► **Hogyan választanak témát?**

– Gondolatébresztőként felvetettünk néhány lehetséges, aktuális témát: Hogyan látják a HR-esek a jelenlegi válsághelyzetet? Milyen kihívásokkal küzdenek, és milyen átalakulásokra számíthatunk a munka világában és a munkaerőpiacon? Merre tart a hazai HR szakma? A felnőttképzési törvény változásai hogyan érintik a vállalkozásokat? Milyen munkajogi megoldások a legjobb gyakorlatok a válsághelyzet kezelésére? HR-marketing újdonságok. Új trend a HR-ben a jelöltlélmény.

Megkérdeztük a résztvevőket, hogy milyen kihívások előtt állnak, milyen helyzetekre keresnek HR megoldásokat, mik azok a témák, amelyek foglalkoztatják őket, milyen esetleges legjobb gyakorlatokat tudnának és szeretnének megosz-

tani egymással. Ezek alapján és a folyamatos kihívásoknak és változásoknak megfelelő témákat tűzzük napirendre.

► **Milyenek az első rendezvények tapasztalatai? Mire ez a cikk megjelenik, már három, szerintünk igazán nagyszerű rendezvényen leszünk túl.**

– Szerencsére nagyon aktívak a HR Klub résztvevői. Az első alkalommal Nagy Endrével, az Ongropack Kft. HR és kommunikációs menedzserével a „Távmunka és home office a COVID után; Visszarendeződés vagy vegyes munkavégzés és a tudatosan menedzselte tudástranszfer?; Mekkora a hatékonyságnövelő képessége?” témákkal foglalkozunk. A második rendezvény fókuszában a szakképzés, felnőttképzés, duális képzés áll. Meghívott előadónk Vörös-Gubicza Zsanett, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara oktatási és képzési igazgatója és Sándor Csaba, a Robert Bosch Energy and Body Systems Kft. képzési csoportvezetője. A harmadik rendezvényünket a HR digitalizáció témakörnek dedikáltuk Ronyák László, HR szakértő előadásával. Minden rendezvényünkön kérjük és bátorítjuk a vélemények, jó gyakorlatok, tapasztalatok megosztását, üdvözljük az érdeklődő kérdéseket, összehozzuk a témában jártas szakembereket és az érdeklődőket.

► **Az online programok után ősztől, véleményeink szerint, jöhetnek a személyes találkozó előadások. Tervezik a klub létszámának bővítését? Csak HR szakembereket várnak?**

– Célunk az együttműködés, a kommunikáció javítása, a szakmai kapcsolattartás lehetőségének felkínálása, a tudásmegosztás segítése. Szeretnénk bátorítani a legjobb gyakorlatok egymás közötti megismertetését, ami hosszú távon egy jobban működő gazdasághoz és munkaerőpiachoz vezet. Szívesen látunk, akár a meghirdetett téma iránt érdeklődő résztvevőket, akár lelkes, önkéntes vagy felkért előadókat, akár új munkáltatók, szektorok képviselőit. Arra törekszünk, hogy közösségünk képes legyen minél több aktív vállalati vezető, HR vezető és munkatárs, vagy korábban ilyen szerepet betöltő szakértő, szakember befogadására, akik a szakmai ismeretek fejlesztése érdekében osztják meg tapasztalataikat, tudásukat. A BOKIK munkatársai – így Dudás Tiborné titkár asszony és Marczin Eszter, aki klub operatív ügyeit intézi – folyamatosan tartják a kapcsolatot az érdeklődőkkel, magas színvonalon és elkötelezetten szervezik a rendezvényeket ezzel is bevonva az érintetteket, és támogatva a céljaink megvalósulását. Munkájukért rendkívül hálás vagyok, és nagy köszönettel tartozom.

DIGITÁLIS MEGOLDÁSOK A HR TERÜLETÉN

RONYÁK LÁSZLÓ: NAPJAINKBAN, HA VALAKI NEM FEJLESZTI MAGÁT, GYORSAN ELAVULHAT A TUDÁSA

► **A digitalizáció felgyorsult az elmúlt egy évben. Ez a tendencia érvényes a HR szakmára is?**

– Igen, érvényes. A koronavírus-járvány járvány HR területen is felgyorsította a digitális megoldások alkalmazását.

A HR-nek a jövőben a folyamatok helyett egyre inkább a munkavállalókra kell majd fókuszálnia. Segíteni kell őket, hogy ebben a gyorsan változó világban megtalálják helyüket a szervezetben – nyilatkozta lapunknak Ronyák László HR szakértő. A szakember úgy látja: a digitális technológiák berobbannak erre a területre is.

Azok a cégek előnyből indultak a hatékony távmunkavégzés kialakításánál, amelyek hamarabb elkezdtek ezeket a technikai megoldásoknak a bevezetését. Ugyanakkor elmondható, hogy az elmúlt több mint egy év hatással volt a teljes HR folyamatra is, kezdve a toborzás-kiválasztáson keresztül, a munkaügyi adminisztráción át egészen a szervezetfejlesztés, képzés területéig. Szellemi dolgozók körében megszokottá váltak a videóinterjúk, az online állásbörzék, az e-learning tananyagok, vagy a felhőalapú munkavégzés. A hirtelen jött változás miatt sok cégnek nem volt ideje hosszú távon tesztelni ezeket a megoldásokat, így rögtön élesben kellett kipróbálni. A járvány lecsengésével valószínűleg értékelni fogják, mi műkö-

dött jól, mit szeretnének a továbbiakban is megtartani, mi az, amin változtatni szeretnének, vagy egyáltalán nem szeretnék folytatni a jövőben.

► **A home office fogadtatásáról megosztanák a vélemények. Mik az Ön tapasztalatai ezen a területen? Lehet, hogy a jövő az otthoni munkavégzésé?**

– A távmunkavégzés lehetőségét nagyban meghatározza a munkakör, az, hogy az adott feladatot lehet-e hatékonyan otthonról vagy részben otthonról végezni. Ezen felül az egyéni igényeket is figyelembe kell venni: mennyire éri magát elszigeteltnek otthon a kolléga, szeret-e otthonról dolgozni? A jó együttműködés kialakításában nagy szerepet játszik, hogy a munkatársak előben is

tudjanak találkozni, és ötleteket, feladatokat közösen átbeszélni. Az egész napos, folyamatos videokonferencia-hívások is nagyon igénybe veszik a szervezetet. Ezek tükrében inkább egy köztes megoldás lehet a jövő, amikor lehetőség van távmunkavégzésre, de az irodai munkavégzés is megmarad. Azt el tudom képzelni, hogy a jövőben nőni fog a 100 százalékból távmunkában dolgozók száma. Ez újabb lehetőségeket is jelenthet, hiszen egyre többen tudnának olyan globális vállalatoknál dolgozni, amelyeknek az adott város vonzáskörzetében, vagy akár az adott országban sincs leányvállalatuk. Ebben a helyzetben a cégek és a toborzók számára is jobban kinyílik a világ, a tehetségek bevonása egyszerűbbé válik, hiszen a felvételt nyert jelöltnek nem kell elköltöznie egy másik városba vagy országba, otthonról is el tudja látni a feladatokat, a kollégákkal pedig videokonferencián tarthatja a kapcsolatot. A tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy a jelöltek az esetleges lakóhelyváltás esetén mérlegre teszik, hogy a költözés milyen hatással van a háztársra, a gyerekekre, egyéb rokonokra, barátokra. Mindezeket mérlegelve döntenek arról, megéri-e az új pozíció, amivel felborítják a megszokott rutinokat, kapcsolatokat.

► Milyen területeken alkalmaz digitális megoldásokat a HR szakma?

– Egyre több HR területen lehet digitális megoldásokat alkalmazni. Gyorsan fejlődnek a HR-t támogató alkalmazások és szoftverek. Az egyik meghatározó a toborzás-kiválasztás területe, ahol ATS rendszerek (Applicant Tracking System) segítik a toborzást, elérhető a digitális munkatárs-ajánlási rendszer, és már használnak automatizált videóinterjút is. Ezekhez az új eszközökhöz a jelölteknek, a toborzóknak és a vezetőknek is hozzá kell még szokniuk Magyarországon. A jelölteknek úgy célszerű összerakni az önéletrajzot, hogy azzal egy ATS szűrőn jó értéket érjenek el, alaposabban ki kell fejteni azokat a tulajdonságokat, kompetenciákat, amelyek passzolnak a pozícióhoz. Ezen felül teljesen más egy automatizált videóinterjú keretében egy előre meg-

dott kérdéssorra válaszolni, és egyedül egy szobában egy laptophoz beszélni, nem pedig hús-vér emberekhez. A toborzóknak és a vezetőknek pedig arra kell vigyázniuk, hogy a jelölteknek ez teljesen más stresszhelyzetet jelent, tehát tudni kell megfelelően értékelni az eredményeket.

A járvány alatt előtérbe kerültek a digitális tananyagok és az e-learning képzések. Egyre több online tananyag készül, és akár arra is lehetőségünk van, hogy nagyon elismert szakemberek vagy híres egyetemek óráit nézzük meg online. A digitális világban egyre könnyebben hozzá tudunk férni a legújabb kutatási anyagokhoz. Mindezt célszerű kihasználni, ha naprakészek akarunk maradni a szakterületünkön.

► Mire kell a legjobban odafigyelni ebben az új világban?

– A technológia fejlődése megállíthatatlan, így nagyon fontos, hogy lépést tudjunk tartani vele. A folyamatos tanulás elengedhetetlen a mai világban, és már nem korlátozódik a műszaki területekre. Az új pozíciók, amelyek pár évvel ezelőtt még nem léteztek, más kompetenciákat igényelnek, gondoljunk itt

például az adattudásra vagy az ipar 4.0 mérnökre. A HR egyik fő feladata, hogy felkészítse a kollegákat a változásra és az élethosszig tartó tanulásra. Napjainkban, ha valaki nem fejleszti magát, gyorsan elavulhat a tudása, így nagyon fontos, hogy a munkavállalók a tanulást is beillesszék a mindennapokba.

► Milyen további változásokat hozhat a jövő ezen a területen?

– A digitális technológiák egyre inkább berobbannak erre a területre is. Például: már találkozhatunk adatvezérelt toborzással is, amikor egy digitális szoftver vagy egy mesterséges intelligencia segít minket a kiválasztásban. Ez részben jó, mert csökkenti a szubjektivitást, a sztereotípiákat és előítéleteket, valamit segít támpontot adni a vállalatnak, hogy jó döntést hozzon, hiszen a szoftver rengeteg adatot tud elemezni. Ugyanakkor úgy gondolom, ezt csak egy plusz információként kell kezelni, és a valódi döntést a vezetőkre és a toborzó csapatokra kell hagyni. Elég „science fiction”-nek hangzik az a visszajelzés egy jelölt részére, hogy köszönjük a jelentkezését, de a szoftverünk alapján Ön nem alkalmas a pozícióinkra. Előtérbe fog kerülni az a prediktív analitika, a big data, amivel hatékonyabban lehet támogatni az üzleti folyamatokat, és adatalapon lehet döntéseket meghozni. Ami a kommunikációt illeti: az emberek már nagyon gyakran a mobiltelefonjukat használják, ha információhoz akarnak jutni, így a chat-botok elterjedése még inkább nőni fog, illetve a munkavállalók is egyre könnyebben érhetők el az online térben. Ami még a jövőben várható az az, hogy a HR-nek a folyamatok helyett, egyre inkább a munkavállalókra kell fókuszálnia. Segíteni kell őket, hogy ebben a gyorsan változó világban megtalálják helyüket a szervezetben, és segíteni kell egy olyan szervezeti kultúra kialakítását, amiben a munkavállalók jól érzik magukat, és ezáltal a lehető legnagyobb hozzáadott értéket tudják előállítani a vállalat részére.

Irodában, vagy otthon?

KERESKEDELEM AZ ONLINE TÉRBE

A webáruház-indítás ötlete sokak fejében megfordul, ám nem mindenki mer belevágni. A BOKIK az év elején online formában szervezett rendezvényt a témában, amely óriási érdeklődés mellett zajlott a debreceni ShopRenter munkatársának közreműködésével. A cég tavaly 13. alkalommal rendezte meg a Nagy Webáruház Felmérést a hazai webáruház-tulajdonosok közreműködésével. Ez a kutatás átfogó képet ad az e-kereskedelem fejlődéséről, és hiteles információt nyújt a koronavírus ágazatra gyakorolt hatásáról is. Írásunkban az elemzés néhány fontos megállapítását emeltük ki.

FELHŐALAPÚ WEBÁRUHÁZAK

A megkérdezett webáruházak 73 százaléka könyvelhetett el forgalomnövekedést az elmúlt évben, 6 százalékuknál pedig forgalomcsökkenés következett be. Ez az adat igazán jól szemlélteti, hogy ma már a kereskedők számára elengedhetetlen az online térben való jelenlét. A kutatásban részt vevő webshopok 49 százaléka rendelkezik fizikai üzlethelyiséggel a webáruháza mellett. A könnyű kezelhetőségnek, a magas szintű funkcionalitásnak és a folyamatos fejlődésnek köszönhetően a bérelhető webáruházrendszerek népszerűsége továbbra is töretlen. A kereskedők 71 százaléka használ felhőalapú rendszeren működő webáruházat. A megkérdezett webáruházak 85 százaléka kizárólag hazai piacon értékesít, míg 15 százalékuk nemzetközi vizekre is evezett az értékesítésben. Továbbra is megállapítható, hogy a hazai e-kereskedelmet illetően a külföldi online értékesítés még egy kiaknázatlan terület.

FORGALOMNÖVELŐ VESZÉLYHELYZET

A koronavírus okozta veszélyhelyzet minden webáruház-tulajdonos számára igazi kihívást jelentett, ennek ellenére a webáruházak 42 százaléka köny-

velhetett el forgalomnövekedést ebben az időszakban, míg 27 százalékuknak csökkent a forgalma.

A pozitív hatás a következő tevékenységi területeken volt a leginkább érzékelhető (zárójelben a növekedést elkönyvelő webáruházak százalékos aránya):

- Építkezés, kert, barkács (58 százalék)
- Gyógyászati segédeszközök, orvostechnikai eszközök (58 százalék)
- Sport és szabadidő (57 százalék)

- Bútor, lakberendezés (38 százalék)
- Autó, motor (38 százalék)
- Baba-mama (36 százalék)
- Könyv (36 százalék)
- Divat és ruházat (35 százalék)

A jövőt illetően a megkérdezett webáruházak közel kétharmada számít egy újabb koronavírus okozta veszélyhelyzetre, azonban csak minden harmadik készül erre tudatosan.

Az eredmények alapján kijelenthető,

EGYSZERŰ A WEBSHOPINDÍTÁS

Webáruházat indítani ma már mérföldekkel könnyebb, mint mondjuk 10-20 évvel ezelőtt. Míg korábban csak egyedi fejlesztés árán jöhetett létre egy webáruház, ami rengeteg macerával járt, addig ma már számos webshopmotor közül válogathat az, aki e-kereskedővé szeretne válni. Jelenleg a piacon elérhető ingyenes vagy fizetős webshopmotorok által már sokkal gyorsabban és olcsóbban valósulhat meg egy webáruház létrehozása, mint egy saját fejlesztésű webshop. A bérelhető webáruházaknak köszönhetően pedig ma már programozói tudás nélkül, szinte pár egyszerű kattintással létrehozható az online üzlet. Ilyen bérelhető rendszer a Shoprenter is, amely egy teljes ökoszisztémát foglal magába, hogy az első lépésektől kezdve a piacvezetővé válásig tartó úton minden támogatást megkapjon az vállalkozó. Részletek: www.shoprenter.hu

Ezzel szemben a következő kategóriájú webáruházakat inkább negatívan érintette a koronavírus (zárójelben a csökkenést elkönyvelő webáruházak százalékos aránya):

- Erotika (100 százalék)

hogy az e-kereskedelem virágzik. Ezt mutatja a webáruházak forgalmának jelentős növekedése, a növekvő kosárérték és konverziós arány, valamint a bérelhető webáruház-rendszerek népszerűségének kimagasló emelkedése is.

A MŰLT MARADVÁNYANYAGAI A JÖVŐ ÉPÍTŐANYAGAI LEHETNEK

A KÖRFORGÁSOS GAZDASÁGRÓL DR. MUCSI GÁBORRAL, A MISKOLCI EGYETEM MŰSZAKI FÖLDTUDOMÁNYI KARÁNAK DÉKÁNJÁVAL BESZÉLGETTÜNK

► **Professzor úr, arra kérem, hogy először vizsgáljuk meg a fogalmat. Mit is jelent a körforgásos gazdaság?**

– Az Európai Unióban közelmúltban bevezetett körforgásos gazdaság olyan modell, amely során a melléktermékeket, hulladékokat visszaforgatjuk a termelési folyamatba az új termékek előállítására érdekében. Az alapját az 1987-es, Brundtland – korábbi norvég miniszterelnök – által elkészített jelentés fókuszterülete, az úgynevezett fenntartható fejlődés adja, de ezen jóval túlmutat. A koncepció szerint az egyik szereplő hulladéka, mellékterméke egy másik iparágban működő vállalat alap- vagy tüzelőanyaga lehet. Mára szinte mindenki számára ismert az a fogalom, hogy ökológiai lábnyom, amely azt számszerűsíti, hogy mennyi természeti erőforrásra – nyersanyagra, termőföldre, vízre, energiára, élelmiszere – van szükség az adott társadalom életszínvonalának fenntartásához úgy, hogy ne vegyük el a lehetőséget a jövő generációitól. A dokumentum célja a természeti erőforrásokkal történő racionális gazdálkodás elősegítése.

► **Miért halaszthatatlan, hogy ez a racionális, fenntartható gazdálkodás a fókuszba kerüljön?**

– Köztudott, hogy a Föld természeti erőforrásai, elsősorban a víz, az energia és a nyersanyag végesek, és a lakosság nö-

A körforgásos gazdaság fogalma egyre inkább terjed a gazdasági életben. Az idén januárban online formában megtartott 50. Davosi Világgazdasági Fórumon elhangzottak egyik fontos kicsen-
gése volt, hogy kilábalást a tervezett innovációk és a körforgásos gazdaság is segíthetik.

vekvő számával arányosan kimerülőben vannak. Tehát a természeti erőforrásokkal történő fenntartható gazdálkodás megvalósítása létszükségletünk, ezért a primer források mellett egyre intenzívebben keresnünk kell a lehetőségeket azok részbeni vagy teljes helyettesítésére minden iparágban. Kiváló példa erre a nyersanyagiparon belül a nagy tömegű anyagmennyiséget használó iparágak, a cement- és betonipar. A víz mellett a világon második legnagyobb mennyiségben felhasznált anyag a beton, ezért kiemelten fontos a fenntarthatóságon alapuló körforgásos gazdaság elveinek alkalmazása a kapcsolódó iparágakban. Ezek a területeken kiválóan alkalmazhatók az akár évtizedekkel korábban, főként nehézipari tevékenység hatására keletkezett hulladékok és melléktermékek, mint például az erőműi pernyék, a kohászati salakok vagy a különböző bányászati meddőanyagok. Ily módon a múlt maradványanyagai a jövő építőanyagai lehetnek. Ennek megvalósításához természetesen szorosan kapcsolódik a környezet- és nyersanyagipari oktatás és kutatásfejlesztés ösztönzése.

► **Milyen konkrét hasznot hoz a körforgásos gazdaság?**

– A választ kettébontanám: a társadalmi és a gazdasági haszon témakörre. A társadalmi haszon vonatkozásában a lakosság életkörülményeinek javítása, tisztább és élhetőbb környezet létrehozása a cél. Gazdasági tekintetben pedig a primer erőforrások lehetőségeinek szűkülése magával hozhatja azok árának dinamikus emelkedését, amit lehetne kompenzálni az esetleges másodlagos vagy megújuló forrás bekapcsolásával. A hulladékokra úgy kell tekintenünk, mint megújuló nyersanyag- és energiaforrásokra. Továbbá a körforgásos gazdaság alkalmazásával olyan kutatásokra nyílnak lehetőségek, amelyek eddig kevésbé kerültek támogatásra, elősegítve ezzel a nagy hozzáadott értékű termékek fejlesztését.

► **Miben más ez, mint a környezettudatos gazdaság vagy a zöld gazdaság?**

– A környezettudatos vagy a zöld gazdaság annak a folyamatnak az előző állomásai, amelyek során megértettük a körforgásos gazdasághoz. Magába foglalja mindazon fontos tevékenységeket, szükséges attitűdöket, amelyek szükségesek a fenntarthatóság biztosításához, mint például az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákat, a „tisztá szén” technológiákat, a hulladékgyűjtést és így tovább. Itt kiemelném a szükséges környezetipari és nyersanyagipari oktatási és technológiai fejlesztések mellett a lakosság tudatformálását célzó tudománynpszerűsítő programok fontosságát. Az előrejelzések szerint 2050-re a Föld fogyasztása a lehetőségeinek, ökológiai lábnyomának háromszorosát fogja igényelni, ami egyértelműen azt mutatja, hogyha nem történik drasztikus változás, akkor komoly globális problémákra kell készülni, úgymint nyersanyag-, élelmiszer-, víz- és energiahiányra. Mindez újabb gazdasági válságot okozhat.

► **Milyen változásokat jelent a cégek számára?**

– Az Európai Unió által kiadott dokumentum előírásokat fogalmaz meg minden területen, többek között a 2035-ig és 2050-ig elérendő hulladékhasznosítási arányok vonatkozásában. Ennek megfelelően nem csak egy iparágat érint, hanem a termelés minden szférájában hatást fog kifejteni. Az akciótervben rögzített fontosabb anyagáramok a következő értékláncokra gyakorolnak majd leginkább hatást: elektronikai termékek, akkumulátorok és járművek, csomagolóanyagok, műanyagok, textilek, építőanyagok, élelmiszerek és vízforrások. A biomassza, tüzelőanyagok, fémek és bányászati nyersanyagok iránti igények várhatóan megduplázódnak a következő évtizedekben. Emellett az éves hulladéktermelés várhatóan 70 szá-

zalékkal fog növekedni 2050-ig. Természetesen a hulladék lerakással történő kezelése nem megoldás a problémára, mivel értékes területeket von el a például a mezőgazdaságtól. Ezt célozza az úgynevezett „zero waste” technológiák bevezetése, mindez nagy kihívást fog jelenteni a hazai környezetipar és a kapcsolódó oktatás vonatkozásában.

► **A nemzetközi szinten milyen folyamatok zajlanak a körforgásos gazdaság térnyerésének támogatása érdekében?**

– A körforgásos gazdaságra való felkészülés legfontosabb kezdő lépései az oktatás és a kutatás-fejlesztés-innováció, KFI területén történő fejlesztések megindítása. A korábbi példára utalva: a múltban keletkezett nehézipari, főként bányászati és kohászati tevékenység hatására keletkezett hulladékok kiváló lehetőségeket nyújtanak. Ezekre, az új szemlélet szerint, nem „szemétként”, hanem nyersanyagforrásként kell tekintenünk. Ezt mutatják az európai uniós pályázati lehetőségek, azaz a Horizon Europe úgynevezett „Green Deal” felhívásai is, amelyek főként a körforgásos gazdaság elősegítését szolgálják. A kutatás mellett látható számos oktatási előrelépés, új képzések megjelenése a környezetipar és nyersanyagipar területén,

amelyek adott esetben a hulladékok feldolgozására irányulnak. Jó példa erre a Miskolci Egyetem, a németországi Freibergi Egyetem és a finnországi Lappeenranta Egyetem által megvalósított közös környezetipari képzés. Ennek során a Miskolci Egyetemen környezetmérnöki mesterképzésre belépő hallgatók részt vehetnek egy olyan együttműködésben, amely a képzés sikeres zárását követően a fenti három egyetem diplomáját adja számukra, erősítve ezzel munkaerőpiaci lehetőségeiket.

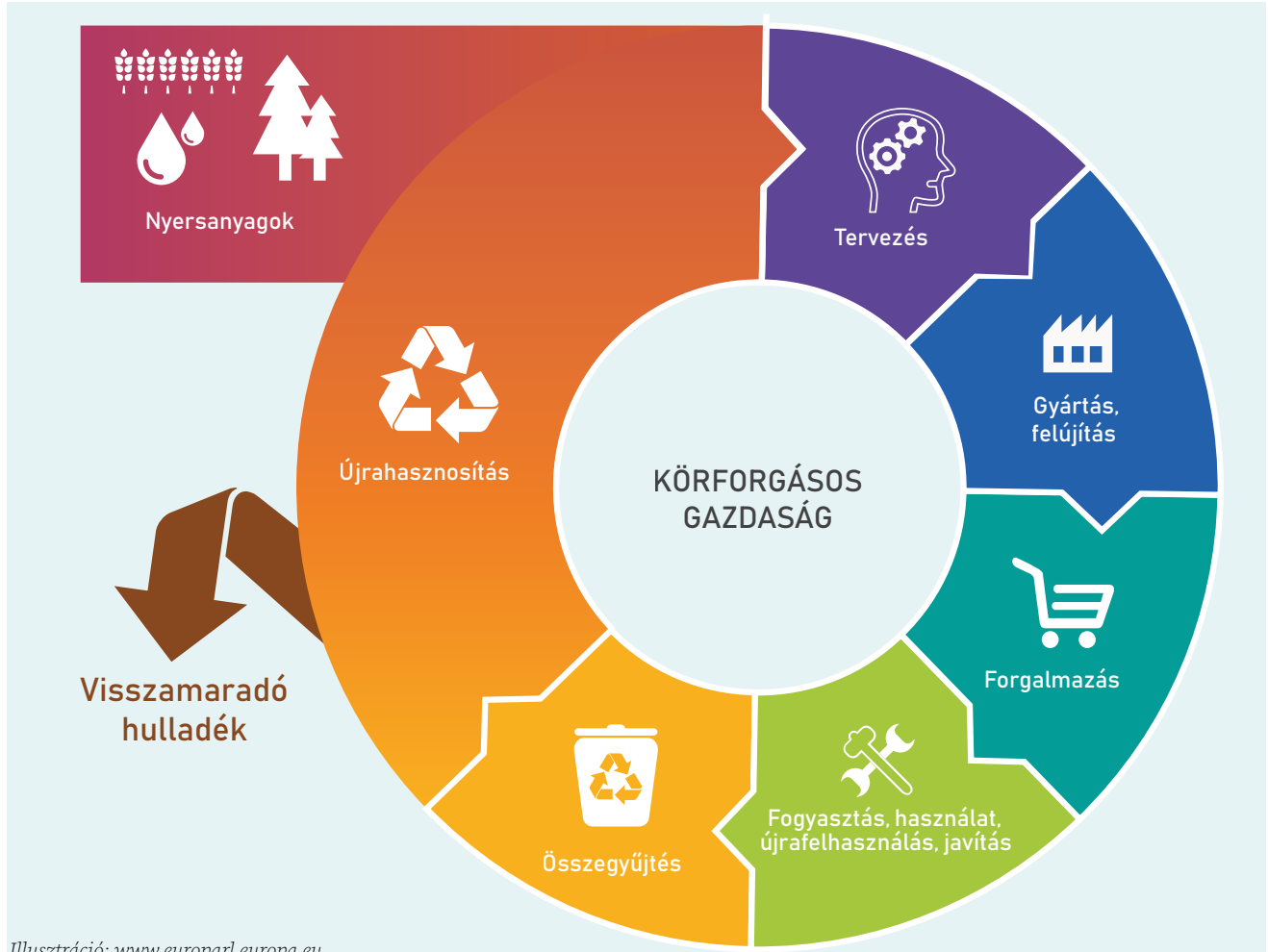
► **Milyen lépések történtek már hazánkban a bevezetés érdekében?**

– Véleményem szerint a hazai cégek is egyre komolyabban veszik a körforgásos gazdaság akciótervben foglalt elvárásait. Aki hamarabb felkészül a váltásra, azaz új technológiákat fejleszt ki és vezet be, az versenyelőnyre tehet szert. Itt szeretném kiemelni az ipar és az akadémiai kutatóhelyek, egyetemek közötti együttműködések fokozását a tudástransfer érdekében, hogy a tudás a jelenleginél nagyobb határfokkal hasznosuljon a gazdaságban. Ezen a területen is látható a hazai pályázati kiírások, például az operatív programok fókuszált megjelenése, amelyek segítségével a cégek felkészülhetnek a körforgásos gazdaságra. Nem

győzöm hangsúlyozni az oktatás, képzés fontosságát középfokú, de leginkább felsőfokú szinten. Kiváló példa erre, hogy az elmúlt években egyre nagyobb számban érdeklődnek a hulladékgazdálkodási területhez kapcsolódó képzéseinken végzett hallgatóink iránt ipari partnereink, főként a környezetmérnöki területen, ami Magyarországon ebben a formában csak a Miskolci Egyetemen érhető el alapképzés és mesterképzés tekintetében is. Utóbbi esetben a képzés angol nyelven folyik, ezzel is segítve a hallgatók elhelyezkedési lehetőségeit. Emellett az egyetemünkön hamarosan induló műszaki menedzser mesterképzés is rendelkezni fog körforgásos gazdaság specializációval.

► **Vannak már hazai – esetleg megyei – jó gyakorlatok ezen a területen?**

– A nagyszámú jó gyakorlatra még várunk kell, de azért vannak úttörő cégek, amelyek sokat áldoznak a hulladékfeldolgozási és -hasznosítási technológiákra. Ezen információk nem adhatók ki, mivel üzleti titkokat sértene, de annyit elárulhatok, hogy vannak megyei és távolabbi hazai szereplők is, akik jelenleg érdeklődnek a Miskolci Egyetem ez irányú tudásbázisának ipari, gazdasági hasznosítása iránt.

Illusztráció: www.europarl.europa.eu

IPAR, EGYETEM, INNOVÁCIÓ, KUTATÁS-FEJLESZTÉS

Az elmúlt év novemberében írták alá a Miskolci Egyetem és a BOKIK vezetői azt a megújított együttműködési megállapodást, amely a jövőben meghatározza a felek közötti kapcsolatépítést. Ennek az építkezésnek pedig fontos eleme annak a hat munkacsoportnak a létrehozása, amelyek az ipar és az egyetem kapcsolatát hivatottak elmélyíteni az innováció, a kutatás-fejlesztés felgyorsítása érdekében. A kamara részéről dr. Barkóczy István általános alelnök fogja össze ezt a tevékenységet. Az elismert ipari szakemberrel, cégvezetővel a célokról, a tervekről beszélgettünk, és arról, hogyan fogadták a vállalkozók és az egyetemi oktatók a kezdeményezést.

Bár a Miskolci Egyetem és a BOKIK által létrehozott munkabizottságok tevékenységének elkezdését megnehezítette a pandémia időszaka, a felek elkötelezettségét jól mutatja, hogy az elmúlt hónapokban is több alkalommal egyeztettek személyesen és online formában.

EGYÜTT, HATÉKONYAN

Dr. Barkóczy István úgy fogalmaz, elsősorban azért fontos ennek az együttműködésnek a gyakorlati megvalósítása, mert a megyei gazdaság és a felsőoktatás versenyképességének egyik alappillére az ipar és az egyetem kooperációjának fejlesztése. A Mis-

kolci Egyetemen jelentős tudás gyűlik össze, az oktatók a legmodernebb ismereteket közvetítik a hallgatóknak, és emellett a kutatásokhoz is rendkívül modern berendezések állnak a rendelkezésükre. Ezek mérő- és kísérleti berendezések, olyan eszközök, amelyek között egyedi fejlesztésűeket is vannak. A vállalatoknál pedig jól megalapozott technológiai és gyártási ismereteket találunk, hiszen ha ez nem így lenne, a cégek nem tartanának ott, ahol tartanak. De mindenkinek, így a vállalkozásoknak is szükségük van a fejlődésre, az előrelépésre annak érdekében, hogy egyre erősebb szereplőként tudjanak részt venni a piaci versenyben.

„A kamara által kitűzött cél most nem kevesebb, mint az egyetemen felhalmozott tudás és a cégeknél meglévő innovációs szándék házasítása, mai népszerű szóhasználatlal élve a tudástranszfer megvalósítása” – mondja a BOKIK alelnöke.

Ez a folyamat tehát kétirányú: egyrészt a vállalat megfogalmazza a szükségleteit, azt, hogy a fejlődéséhez, fejlesztéséhez mire van szüksége. A másik oldalon pedig a modern ismeretekkel rendelkező egyetemi oktatók szellemi produktumai, a felhasználói igényekre választ adó innovációi átkerülnek a vállalatokhoz. Ennek a folyamatnak a gyakorlati megvalósulásához kell egy

közvetítő szereplő – ami esetünkben a kamara.

A KKV-KAT ERŐSÍTHETI

Arra a közbevetésünkre reagálva, hogy a Miskolci Egyetem és a megyei vállalatok közötti kapcsolatra már jelenleg is vannak jó példák – mint a Bosch vagy a Mol Petrolkémia és az egyetem együttműködése – a kamara alelnöke megerősíti, hogy ezek valóban jelentős szintű kapcsolatok, ez egy fontos út, de teret kell, hogy kapjanak a kkv-k is.

„Ahhoz, hogy megyénk vállalatai – és most nem a nagyvállalatokra gondolok, hanem a kis- és közepes vállalkozásokra – magas hozzáadott értékű termékeket gyártsanak, feltétlenül szükséges számukra is az egyetemi háttér biztosítása a K+F+I területén. Az ugyanis fontos tény, hogy a kkv-k nagy része nem engedheti meg magának azt – ami a nagyvállalatoknál többnyire jól működik –, hogy van egy inkább fejlesztésekkel foglalkozó, de azért a tudományos ismeretekben is jártas apparátusa. A kkv-k egyik gyengesége ma még, hogy bizonyos méret alatt nincsenek felkészülve arra, hogy elindítsanak egy fejlesztési projektet. Azt felismerik, hogy hol a probléma, hol kellene tenni valamit, de hogy mi-

ként lépjen be a másik fél – esetünkben az egyetem –, aki hatékonyan tud segíteni, az már gondot okoz. Ezért vagy nem lépnek rá erre az útra, vagy megpróbálják saját erőből kiizzadni a fejlesztést, és ez utóbbi esetben nem biztos, hogy a legjobb megoldások születnek. A kamara komoly kapocs, egyfajta mentor lehet ezekben a helyzetekben, hiszen szervezett formában fel tudja mérni a tagvállalatoknál a fejlesztési igényt, és rögtön ajánlani tudja a megfelelő egyetemi kapcsolódási pontot. A megalkult munkacsoportoknak tehát a legfontosabb feladata most az innovációs igények felmérése, feltárása, a párbeszéd megindítása, és meg kell találnunk azt a kapcsolattartási formát is, ami hosszabb távon működhet.

KEDVEZŐ FOGADTATÁS

Dr. Barkóczy Istvántól megtudjuk, a Miskolci Egyetemen és a vállalkozók körében is nagyon pozitív volt a kezdeményezés fogadtatása. Hangsúlyozza: a külföldi példák is azt bizonyítják, hogy a fejlett gazdaságú országokban a felsőoktatás és az ipar együttműködése igen szoros. Igaz, ott más szerkezetű a felsőoktatás:

vannak tudományegyetemek, amelyek a tudományos teljesítmény hajt, és vannak azok az intézmények, amelyek a helyi ipar, gazdaság erőforrás-utánpótlására, kiszolgálására szakosodtak. Ezeknek az elsődleges céljuk, hogy a lokális iparral, lokális gazdasággal szorosan együttműköd-

MUNKACSOPORTOK ÉS FELADATOK

- Egyetemi képzési szerkezet tervezése
- Pályaorientációs tevékenység
- Felnőttképzési programok szervezése
- Pályázati tevékenység
- Innováció, kutatás-fejlesztés, gazdaságkutatás
- Nemzetközi kapcsolatépítés

ve, tényleg annak az igényeire koncentrálva oldják meg az utánpótlás kérdését, az innovációs problémákat, és biztosítsák a lokális technológiai fejlődést.

„Azt gondoljuk, hogy ez a kamarai kezdeményezés jó lehetőséget kínál az aktívabb kkv-k motiválására, és az ebben a körben még gyenge K+F+I tevékenység élénkítésére, valamint a megyei gazdaság erősítésére. Komoly garancia számunkra, hogy a Miskolci Egyetem a kutatás-fejlesztés élvonalában van, amit különböző pályázatok és programok keretében már bizonyítottak.”

ÚTITERV EGY SZÉNREGIÓ HATÉKONY ÁTALAKÍTÁSÁHOZ

A BOKIK IS RÉSZT VESZ A MÁTRAI ERŐMŰ FENNTARTHATÓ ÉS IGAZSÁGOS ÁTMENETÉT SEGÍTŐ LIFE PROJEKT VÉGREHAJTÁSÁBAN

Az „Útiterv Magyarország utolsó szénregiójának biztonságos, hatékony és alacsony szén-dioxid-kibocsátású átalakításához” címet viselő projekt megvalósításában a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara mellett a Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara is részt vesz.

CÉL AZ ERŐMŰ ÁTALAKÍTÁSA

Dudás Tiborné emlékeztetett, hogy az ITM-mel együtt összesen 22 konzorciumi partner tevékenykedik a projekt végrehajtásában. Köztük egy kormányzati háttérintézmény, két megyei kormányhivatal, három helyi önkormányzat, egy központi hivatal, egy egyetem, nyolc vállalkozás, egy civil szervezet, két országos érdekképviselői szervezet és a már említett megyei kereskedelmi és iparkamarák. A projekt fő feladata a Nemzeti Energia és Klímaterv karbonsemlegességi céljainak teljesülése érdekében a Mátrai Erőmű Zrt. – a magyarországi villamosenergia-ellátás egyik meghatározó szereplője, emellett a hazai szén-dioxid-kibocsátás 14 százalékáért felelős piaci szereplő – nagyszabású átalakítása. A feladat a vállalat karbonsemlegessé válásának támogatása, a Mátrai Erőmű fenntartható és igazságos átállása. A létesítmény lignittüzelésű blokkjait a tervek szerint 2025 végén leállítják, mivel üzemeltetésüket alacsony hatásfok és magas fajlagos szén-dioxid-kibocsátás jellemzi. A helyüket új, nagyobb hatásfokú, innovatív és alacsonyabb kibocsátású technológiákra: egy gáztüzelésű és egy hulladékhasz-

Az Európai Bizottság Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynöksége, valamint az Innovációs és Technológiai Minisztérium az Európai Unió környezetvédelmi és éghajlat-politikai programjának (LIFE) keretében 2020 decemberében Támogatási Szerződést írt alá a Nemzeti Energia és Klímaterv végrehajtását, valamint a Mátrai Erőmű fenntartható és igazságos átmenetét segítő „LIFE-IP North-HU-Trans” projekt végrehajtásáról. A projektben partnerként részt vesz a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (BOKIK) is. Dudás Tibornét, a BOKIK titkárát a feladatokról, a projekt céljairól kérdeztük.

nosító egységre, valamint napelemes kapacitásokra cserélik.

A KAMARA EDDIG VÉGZETT MUNKÁJA

Arra a kérdésre válaszolva, hogy hol tart jelenleg a projekt, a kamara titkára elmondta: az indulás óta elkészültek a megvalósítást segítő tanulmányok, megalkultak a munka végzéséhez szükséges szervezeti egységek, mint az Irányító Bizottság, a Szénregió Bizottság, valamint a Kommunikációs Munkacsoport is.

„Kamaránk feladatai a projekt végrehajtása során a következő három meghatározó területre kapcsolódnak: Igazságos átmenet; Mentorin program; Szemléletformálás. Tekintettel arra, hogy a Mátrai Erőmű nem csupán Magyarország energiaellátásában tölt be kulcsfontos-

zó volt az előkészítő akciók során, kiemelő munkát végeztek a társadalmi-gazdasági hatások felmérésére vonatkozó tanulmányok elkészítésében, a Kommunikációs Munkacsoport és a Szénregió Bizottság megalapításában, valamint a vállalati szereplőkkel folytatott, úgynevezett stakeholder interjúk lebonyolításában.

MENTORÁLÁSI PROGRAM INDUL

„Jelenleg folyamatban van a mentorok felkészítése, illetve az erőmű beszállítói közül a mentorálandó cégek kiválasztása” – tudtuk meg Dudás Tibornétól, aki hozzátette: ezek után indulhat a 250 cég bevonásával több évre tervezett mentorálási program, amely a tevékenységek és támogatások széles spektrumát öleli fel. A képzéssel, továbbképzéssel és átkép-

IGAZSÁGOS ÁTMENET ALAP

Az alap a kohéziós politika új pénzügyi eszköze a 2021–2027-es fejlesztési ciklusban. A célja, hogy támogatást nyújtson a klímasemlegességre való átállás folyamatából adódó társadalmi-gazdasági kihívások kezelésére. Az Igazságos Átmenet Alap hozzájárul a magyarországi, jogszabályban rögzített klímasemlegességi célok eléréséhez, és elősegíti az európai zöld megállapodás (European Green Deal) végrehajtását, amelynek célja, hogy az Európai Unió 2050-ig klímasemlegessé váljon.

A területek és ágazatok, amelyek támogathatók az Igazságos Átmenet Alapból, igazságos átmeneti területi tervekben kerülnek meghatározásra. E tervek Magyarországon Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megyékre készülnek el. A területi tervek Európai Bizottság általi elfogadását követően Magyarország jogosult lehet az Alap forrásainak igénybevitelére a három megyében. A tervek koordinációjáért és elkészítéséért az Innovációs és Technológiai Minisztérium felel.

ságú szerepet, hanem ezzel párhuzamosan térségi nagyfoglalkoztatóként is megjelenik, a projektben kiemelt feladatként jelentkezik a jelenlegi, illetve a jövőbeli munkavállalók felkészítése, át- és továbbképzése. Mindezek mellett kiemelten fontosak a vállalati mobilizációs programok, az erőmű beszállítóinak mentorálása, valamint a szemléletformálás a lakosság és a piaci szereplők körében az erőmű térségében” – tudtuk meg. A két kamara közreműködése meghatáro-

zóval kapcsolatos akciók egyelőre még előkészítő szakaszban vannak.

A projekt teljes költségvetése 5,2 milliárd forint, és az Európai Unió társfinanszírozásával valósul meg. A munka során a kamara folyamatosan együttműködik a projekthez szervesen kapcsolódó Igazságos Átmenet Alap területi terveinek kidolgozásban.

**PARTNERSHIP
WITHOUT BORDERS**

VIA GASTROCARPATHIA – AZ ÚJ, HATÁR MENTI TEMATIKUS TURISTAÚTVONAL

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara nemzetközi együttműködés keretében részt vesz a PROMOTION OF CRAFTS AND GASTRONOMY AS RELEVANT ELEMENTS OF THE CULTURAL HERITAGE OF THE CARPATHIAN EUROREGION (HUSKROUA/1702/3.1/0027; rövid elnevezés: KRA'GAS) projekt megvalósításában.

A projekt az Európai Unió Magyarország – Szlovákia – Románia – Ukrajna ENI CBC 2014–2020 programjának társfinanszírozásával valósul meg.

A projekt megvalósításának időtartama: 2019. október 1. – 2021. szeptember 30.

A projekt fő kedvezményezettje a Máramaros Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (Románia)

Projekt sikeres megvalósításában résztvevő partnerszervezetek:

- Babeş-Bolyai Tudományegyetem (Románia)
- Miskolci Egyetem (Magyarország)
- Ungvári Nemzeti Egyetem (Ukrajna)
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (Magyarország)
- „TES Fund” kárpátaljai vállalkozásfejlesztő alap (Ukrajna)

A projekt a következő célkitűzéseket kívánja megvalósítani:

- A Kárpátok Európai régió kézműves és gasztronómiai hagyományainak, mint a régió kulturális örökségeinek a népszerűsítése.
- Románia – Ukrajna – Magyarország határ menti területeit felölelő antropológiai kutatómunka, amely összefoglaló betekintést nyújt a régió közösségeinek, településeinek tudásáról, szokásairól és fejlődéséről, kiemelve az e regionális közösségek közötti különbségeket és hasonlóságokat.
- Egy határokon átnyúló tematikus turisztikai útvonal – Via Gastrocarpathia –, amely a kézműves és a gasztronómiai sajátosságok figyelembevételével kerül kialakításra.

- Az érintett határ menti projektrégió, mint közös turisztikai célpont fejlesztése, mely a projektnek köszönhetően digitális alkalmazások segítségével kerül népszerűsítésre.
- A Via Gastrocarpathia Facebook-oldal létrehozása a turisztikai útvonal népszerűsítésére, amely bemutatja a projektrégió 3 országának (Magyarország, Románia, Ukrajna) kézműveseit és a helyi gasztronómiai sajátosságokat.
- Via Gastrocarpathia turisztikai útvonal és weboldalának kialakítása, amely fontos eszköze lesz azon turistáknak, akik szeretnék felfedezni a régió kézműves hagyományait, valamint a helyi ételeket.
- A tudományos kutatói munka eredményeinek összegzése és a tematikus útvonal bemutatására nyomtatott információs anyagok készítése.
- A projekt záró rendezvényeként tervezett Nemzetközi Kézműves és Gasztronómiai Fesztivál, valamint a projektzáró konferencia, amelyek a projekt által elért eredményeket összegzik online formában.

A projekt megvalósításának köszönhetően a Kárpátok Európai régió érintett területeire ellátogató turisták és vendégek teljes terjedelmében fedezhetik fel ezt a határokon átnyúló, tematikus, gasztró- és kulturális turisztikai útvonalat – a Via Gastrocarpathia-t. Az érdeklődők számára a weblapon és a Facebook-oldalon megjelenő információk alapján minden szükséges adat rendelkezésre fog állni ahhoz, hogy virtuálisan és személyesen is felfedezhessék ezt a gazdag útvonalat, amely a helyi kézművességre, a jellemző helyi gasztronómiaira, valamint ezek tekintetében a három ország hasonlóságaira és különbségeire fókuszál.

Partnerséget építünk

„InProTool” projekt – Iparjogvédelmi online előértékelő platform

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara az Interreg VA Szlovákia-Magyarország program keretében szlovák-magyar nemzetközi együttműködésben megvalósuló projektet indított.

A projekt címe: „Iparjogvédelmi online előértékelő platform”
A projekt rövid elnevezése: InProTool
A projekt azonosítószáma: SKHU/1902/4.1/006
A projekt időtartama: 2020. 12. 01. – 2022. 03. 31.

A projekt megvalósításában résztvevő partnerek:

- Besztercebányai Kereskedelmi és Iparkamara,
- Kassai Kereskedelmi és Iparkamara,
- Nógrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara,
- Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara,
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara.

A projekt célja egy szlovák–magyar nyelvű iparjogvédelmi előértékelő online platform létrehozása, melyen keresztül az érintett vállalkozások, magánszemélyek releváns információkat kaphatnak az iparjogvédelem körébe tartozó kérdésekben.

Az online alkalmazás, az érvényes jogi szabályozás mellett hasznos információkat nyújt majd a különböző iparjogvédelmi lehetőségekről, az iparjogvédelmi eljárásokról.

Online iparjogvédelmi előértékelésre ad majd lehetőséget, annak érdekében, hogy a felhasználók az ipari vagy szellemi tulajdonuk jogi védelmét és az ahhoz kapcsolódó eljárás lépéseit megismerhessék, és ezáltal zökkenőmentesebb ügyintézészt valósíthassanak meg az illetékes hatóságnál. Megvalósul a kamarai munkatársak iparjogvédelmi képzése is azzal a céllal, hogy a projekt megvalósítását követően teljes körű iparjogvédelmi segítséget tudjanak biztosítani az érdeklődők részére.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

www.skhu.eu

JÚLIUSI VÁLTOZÁSOK AZ ADÓZÁS TERÜLETÉN

SZÁMOS VÁLTOZÁS LÉP ÉLETBE JÚLIUS ELSEJÉTŐL AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓZÁS TERÜLETÉN. ILYENEK TÖBBEK KÖZÖTT: AZ E-ÁFABEVALLÁS, AZ E-KERESKEDELEMMEL KAPCSOLATOS KÖZÖSSÉGI SZABÁLYOK, VAGY AZ ONLINE PLATFORMOK ADÓFIZETÉSI KÖTELEZETTSÉGE. SZAKÉRTŐNK ÖSSZEFOGLALTA A LEGFONTOSABBAKAT.

E-ÁFA

Az adóhatóság elsőként a 2021. július 1-jét magába foglaló adó megállapítási időszakra teljesítendő bevallási kötelezettségre vonatkozóan készíti el az e-áfa-bevallásokat. Az e-áfa – az e-szájval ellentétben – csak az érintett adózók aktív közreműködésével (a tervezet kiegészítésével, elfogadásával és beküldésével) tehetnek eleget az áfabevallási kötelezettségüknek. Ez azt is jelenti, hogy az adózóknak a tervezet kiegészítése során a levonható adóról számlánkénti döntés szükséges.

A bevallási időszakot követő hónap 12-éig készíti el a NAV első alkalommal a 2021. július 1-jét magában foglaló bevallási időszakról a bevallástervezetet. Az adóhatóság az erre a célra biztosított elektronikus felületen teszi elérhetővé a következő adatokat:

- fizetendő adó és adóalap;
- levonható adó és adóalap.

Amennyiben az adóalany az adóhatóság által elkészített tervezetet kiegészíti, elfogadja, majd benyújtja, úgy kell tekinteni, hogy ezzel teljesíti az általa befogadott számlákra előírt számla-adatszolgáltatási kötelezettséget is.

Az e-áfabevallás elsősorban a kisebb vállalkozások számára jelenthet majd jelentősebb adminisztrációs tehercsökkenést, azonban a rutin és szakértelem nélküli – 8 napon belüli – áfabevallás számos gyakorlati buktatót rejt, mint például:

- Ha vállalkozóként mindenről kérünk számlát és megadjuk az adószámunkat, júliustól az a „minden” (legyen szó penkavásárlásról, vagy éppen a 3. okos tv-készülekről) fog belekerülni az áfabevallásba. A NAV e-áfatervezet nagy valószínűséggel nem fogja felhívni a vállalkozó figyelmét arra, hogy mely számlák nem a vállalkozás érdekében felmerült költségek. Egy esetleges áfaellenőrzéskor ezek a számlák – és a levonásba helyezett áfatartalmuk – bizony problémát fognak jelenteni.

Az áfabevallás jelenleg 108 sorból áll. A számlák könyvelése során nem csupán adatregisztráció történik, hanem a számlák

kat tartalmuk szerint megvizsgálva, az áfabevallás megfelelő sorának kiválasztása is, eldöntve, hogy a számlák áfatartalma teljes egészében vagy a csak részben igényelhető vissza. Egyes számlák hiába tartalmazzák áfát, a törvény szerint az levonásba nem helyezhető. A megfelelő gyakorlat nélkül az áfabevallás elkészítése komoly kihívást jelent és a nem megfelelő sorok jóváhagyása bírságot vonhat maga után.

Az e-áfabevallástervezet csak a belföldön teljesített ügyletek számláit (és azt sem teljes körűen) fogja tartalmazni. Amennyiben voltak az EU-közösség területén belülről, illetve területén kívülre történő ügyletek, ezekkel a bevallást a megfelelő sorokban ki kell egészíteni. A közösségi ügyletekről további összesítő bevallás beküldése szükséges.

A pénztárgéppel kiállított számlák – a külföldi ügyletek számláihoz hasonlóan – szintén nem fognak az e-bevallásban szerepelni. Ezekkel a bevételekkel szintén ki kell egészíteni az áfabevallást.

A számlákat továbbra is könyvelni kell. A könyvelt számláknak és az áfabevallásban szereplő tételeknek meg kell egyezniük, ez azt jelenti, hogy a könyvelésben szereplő számlákat a NAV rendszerében lévő számlákkal tételesen egyeztetni kell.

TÁVÉRTÉKESÍTÉS – ÚJ SZABÁLYOK

2021. július 1-jén hatályba lépnek a távértékesítéssel (e-kereskedelemmel) kapcsolatos közösségi szabályok. Az elektronikus kereskedelemhez kapcsolódóan létrejött üzleti modellekhez is igazodó

jogszabályi háttér kialakítását az Európai Unió az úgynevezett e-kereskedelemre vonatkozó áfacsomagjával kívánja létrehozni. Ennek megfelelően a jogharmonizációs kötelezettségeknek eleget téve a közös hozzáadottértékadó-rendszerrel szóló 2006/112/EK tanácsi irányelv (Héa Irányelv) 2021. július 1. napjától hatályos rendelkezéseit ülteti át a magyar jogrendszerbe.

A módosítások négy nagy területet foglalnak magukba:

- Közösségen belüli távértékesítésre vonatkozó szabályok változása,
- kisértékű import küldemények áfa-mentességének eltörlése,
- az elektronikus kereskedelmet elősegítő elektronikus platformok adófizetésre kötelezetté tétele, és nyilvántartási kötelezettségük előírása,
- az egyablakos rendszer adaptálása az új típusú adófizetési kötelezettségek teljesítéséhez.

EGYSZERŰSÖDŐ TÁVÉRTÉKESÍTÉS

Az EU-n belüli B2C (Business to Consumer: vállalkozóként magánszemély részére történik az értékesítés) online kereskedelem a távolsági értékesítés kategóriájába tartozik, aminek szabályai 2021. július 1-jétől jelentősen leegyszerűsödnek.

Eddig azoknak, akik távolsági értékesítéssel foglalkoztak, folyamatosan nyomon kellett követniük, hogy melyik tagállamba milyen összetértékű árut értékesítettek, és ismerniük kellett, hogy az adott tagállam milyen értékhatárt

alkalmazott. Továbbá szükség esetén az adott tagállamban adószámot is kellett igényelni, adóbevallást kellett benyújtani, és az adott tagállam áfáját megfizetni. Ezeket az adminisztrációs és jogi megfelelőségi terheket kívánta az EU csökkenteni az új e-kereskedelmi csomag keretében a következőkkel:

2021 júliusától a távolsági értékesítés esetében is bevezetik az elektronikus szolgáltatásoknál már eddig is alkalmazott mini egyablakos rendszert (MOSS), ami egyablakos rendszer (one-stop shop, OSS) néven fut majd.

Megszűnik a célországbeli regisztrációs kötelezettség, helyette az uniós szinten kibővített OSS alkalmazható. A távértékesítő saját nyelvén, egységes portálon keresztül tehet eleget bevallási, adófizetési kötelezettségének.

Az új jogszabály eltörli a 35 ezer EUR/100 ezer EUR értékhatárokat.

Az eladók értékhatártól függetlenül a saját tagállambeli közösségi adószámukról tudják az adófizetési kötelezettséget teljesíteni.

Az OSS alkalmazása opcionális, így a gazdálkodó továbbra is választhatja azt a megoldást, hogy minden olyan tagállamban bejelentkezik, ahová távolsági értékesítést teljesít, és mindig az adott tagállami adószámáról az adott tagállami áfát számlazza ki a magánszemély részére. Amennyiben élni kíván az OSS adta lehetőségekkel, akkor ezt még a tevékenység megkezdése előtt jeleznie kell az adóhatóságnak.

A fentiek alól mentességet kizárólag azok a gazdálkodók kapnak, akiknek csak egy tagállamban van gazdasági célú letelepedésük, valamint az adott naptári évben és az azt megelőzőben másik tagállamokba teljesített távolsági értékesítéseik adó nélküli összege nem haladja meg évente a 10 ezer EUR-t. Az ebbe a kategóriába eső magyar kisvállalkozás tehát számlázhat magyar adószámáról magyar áfával pl. egy francia magánszemély vevő részére.

ELTÖRLIK A 22 EUR-S ÉRTÉKHATÁRT

Az új szabályozás szerint áfaszempontról kiegyenlítettébb lesz a verseny az uniós és nem uniós vállalkozások között, hiszen megszűnik a harmadik országból érkező 22 EUR-s értékhatárt meg nem haladó import küldemények áfamentessége a B2B (Business to Business: két vagy több vállalat közötti értékesítés) és a B2C kereskedelemben egyaránt.

Amikor 50 évvel ezelőtt ezt az értékhatárt bevezették az EU-ban, az vezérelte a jogalkotókat, hogy ezen kisértékű kül-

demények adminisztratív kezelése és az áfabeszédése nagyobb költséggel jár, mint amennyi helyi érdekű adó (HÉA) beszedhető belőle.

A globalizáció és az e-kereskedelem elterjedésével a rendszer elavult, és jócskán megnőtt az ezzel kapcsolatos csalások száma is: kutatások szerint a kisértékűnek nyilvánított termékek mintegy 65 százalékának értéke valójában meghaladja a 22 EUR-t.

A probléma kiküszöbölése érdekében az Európai Unió a következő egyszerűsítéseket vezette be 2021. július 1-jétől:

A távértékesítés fogalma alá bevonják a 150 EUR belső értékkel rendelkező, tehát vámmentes B2C termékimportokat is (kivéve az új közlekedési eszközöket, és a fel- és összeszerelés tárgyául szolgáló termékértékesítéseket).

A távértékesítés pontos fogalmát – mind uniós, mind harmadik országos viszonylatban – az áfatörvény 12/B. §-a fogja tartalmazni július 1-jétől.

Távértékesítésnél a teljesítési hely az a tagállam lesz, ahová a termék a nem adóalany vevőhöz megérkezik. A teljesítési hely határozza meg, hogy az adott termékre mely tagállam adójogszabályai vonatkoznak.

2021. július 1-jétől a 150 EUR érték alatti, nem jövedékiadó-köteles, harmadik országos távértékesítéseket is bevonják az OSS-ba, amit ezekben az esetekben I-OSS-nak hívunk.

KISMÉRTÉKŰ IMPORT KÜLDEMÉNYEK

A tavaly őszi adócsomagban elfogadott kisértékű import küldemények áfa- és vámkötelezettségével kapcsolatos szabályok:

2021. június 30-ig:

- 22 EUR-ig: áfa- és vámmentes,
- 22 EUR felett, de 150 EUR alatt: áfaköteles, de vámmentes,
- 150 EUR-tól: áfaköteles és vámköteles.

2021. július 1-től:

- 150 EUR alatt: áfaköteles, de vámmentes,
- 150 EUR-tól: áfaköteles és vámköteles

A már elfogadott, szabályt a 2021. évi nyári adócsomagban a törvénymódosítás pontosítja a 150 EUR-t meg nem haladó import küldemények utáni áfafizetésére vonatkozó egyszerűsített eljárást. A módosítás szerint a vámkezelt termékek adóalapját és a beszedett adót ugyanarról a hónapról benyújtott adóbevallásban kell feltüntetni, ugyanis a vámkezelés történhet az adóbeszedését megelőző

hónapban is.

Összegezve tehát óriási kihívás lesz a postai és futárszolgáltatóknak, ha a rendkívüli mértékben megnövekedett áruforgalmat hatékonyan szeretnék kezelni. Kulcsfontosságú lesz az automatizáltság foka, és hogy a csomagok mekkora része lesz az eladótól rendelkezésre álló adatok alapján automatikusan vámkezelhető.

ONLINE PLATFORMOK ADÓFIZETÉSE

Az elektronikus kereskedelem adótisztaságát segítenék elő azzal az új szabályozással, amely az eladókat tömörítő online platformokat, piactereket is bevonja az adófizetési kötelezettek körébe, az e-piactér, portálüzemeltető adóalanyok a B2C import esetén értékhatár nélkül adóalanyok lesznek.

Az OECD számításai alapján az e-kereskedelem több mint 50 százaléka ezeken az online piactereken keresztül történik. Az áfa szempontjából tehát a piactér minősül eladónak B2C küldeményeknél, mind a 150 EUR alatti harmadik országos távolsági értékesítések, mind az olyan EU-s távolsági értékesítések esetén, ahol a termékek eladója uniós kívüli adóalany.

A jogszabály úgy tekinti – áfaszempontról –, mintha a piacterek bekapcsolódna a tényleges eladó és a végső vevő közötti értékesítési láncba, és kvázi eladóként szerepelnének az áfaügyletben. Az előzőeken kívül további nyilvántartási kötelezettségük is lesz ezeknek a platformoknak, amit 10 évig meg kell őrizniük.

A jogszabályi kötelezettségek teljesítéséhez nagy valószínűséggel IT-fejlesztésekre lesz szükség a különböző adókulcsú áfa beállításához, illetve a piactereknek gondoskodniuk kell arról is, hogy miként tudják beszédni a végső vevőt terhelő áfát. Ezen kívül érdemes a felelősségi köröket az eladókkal írásos megállapodásban tisztázni, hiszen a webáruház csak az áfa megfizetésére lesz kötelezett, a termékfelelősség továbbra is az eladót terheli.

Az OECD javaslatára nemcsak az EU, hanem számos egyéb ország (pl. USA, Ausztrália, Új-Zéland) is vezetett be hasonló rendelkezéseket a webáruházakkal kapcsolatban, így az EU-n kívülről értékesítő platformoknak ezen rendeltetési országok szabályait is figyelembe kell venniük.

Szerzőnk: *Homor József* ügyvezető • kamarai tag, könyvvizsgáló, adószakértő
H & H Homor és Társai Könyvvizsgáló-, Gazdasági és Adótanácsadó Kft.
<https://homorestarsai.hu> • <https://m.facebook.com/konyvvizsgalomiskolc/>

SZÉCHENYI KÁRTYA ÚJRAINDÍTÁSI PROGRAM

2021 júliusától bevezetésre kerül a Széchenyi Kártya Újraindítási Program, amelynek konstrukciói kifejezetten a magyar gazdaság újraindítását és élénkítését segítik azáltal, hogy a kkv szektor részére – a kiemelt mértékű állami támogatásnak köszönhetően – továbbra is rendkívül kedvező kamatszint és egyéb feltételek mellett kínálnak kedvező finanszírozási lehetőségeket.

Az Újraindítási Program fő célja, hogy kiemelten támogassa a hazai vállalkozások fejlesztési, beruházási céljainak megvalósítását, illetve segítse a kis- és középvállalkozói szektor likviditási forráshoz való hozzáférését a pandémiás időszakból való kilábalás fázisában.

A Széchenyi Kártya Program új hitelkonstrukciói minden eddiginél kedvezőbb kondíciókkal, rendkívül alacsony, a teljes futamidő alatt fix kamaton érhetőek majd

el a vállalkozások számára. Az alábbi új konstrukciók várhatóan 2021. július 1-jétől igényelhetők a Széchenyi Kártya Program eddigi hiteleihez hasonlóan a területi kereskedelmi és iparkamarák, és a KAVOSZ Zrt. teljes országos lefedettséget biztosító regisztráló irodáiban.

2021. szeptember 1-től az újonnan bevezetésre kerülő Széchenyi Lízingkonstrukció és a Széchenyi Önerő Kiegészítő Hitel is elérhető lesz az Újraindítási Program keretein belül.

HAMAROSAN

SZÉCHENYI KÁRTYA FOLYÓSZÁMLA-HITEL GO!

Legfeljebb 100 millió Ft összegű folyószámlahitel, 0,1%/év FIX nettó ügyleti kamattal mellett a vállalkozás napi működésével kapcsolatos valamennyi kiadás finanszírozására fordítható.

SZÉCHENYI LIKVIDITÁSI HITEL GO!

Szabad felhasználású forgóeszközhitel, maximum 250 millió Ft hitelösszegig, akár 3 éves futamidőre, FIX nettó ügyleti kamattal: 0,2%/év.

SZÉCHENYI BERUHÁZÁSI HITEL GO!

Akár 1 milliárd Ft hitelösszegű, legfeljebb 10 éves futamidejű beruházási hitel, széles körben felhasználható beruházási hitelcél, illetve hozzá kapcsolódó forgóeszköz beszerzés finanszírozására, FIX nettó ügyleti kamattal 0,5%/év.

SZÉCHENYI TURISZTIKAI KÁRTYA GO!

A turisztikai szektorban működő vállalkozások részére kiemelt állami kamattal, kezességi díj- és költség támogatásban részesített szabad felhasználású folyószámlahitel, melynek FIX nettó ügyleti kamata 0,0%/év. Akár 250 millió Ft keretösszegig, maximum 3 éves futamidőre.

AGRÁR SZÉCHENYI BERUHÁZÁSI HITEL GO!

Akár 1 milliárd Ft hitelösszegű, legfeljebb 10 éves futamidejű beruházási hitel, széles körben felhasználható beruházási hitelcél, illetve hozzá kapcsolódó forgóeszköz beszerzés finanszírozására, FIX nettó ügyleti kamattal 0,5%/év.

Az új konstrukciókhoz tartozó részletes információk elérhetőek lesznek a www.kavosz.hu és a www.bokik.hu honlapokon.

A SZÉCHENYI KÁRTYA PROGRAM ÚJ HITELKONSTRUKCIÓI BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARÁNÁL IS IGÉNYELHETŐK. RÉGIÓNKÉNT A KÖVETKEZŐ KOLLÉGÁKHOZ FORDULHATNAK:

MISKOLC	ÓZD	MEZŐKÖVESD	SZERENCS
CSABAI TAMÁS Telefon: 46/501-092 E-mail: csabai.tamas@bokik.hu	JUHÁSZ ISTVÁN Telefon: 30/219-6027 E-mail: juhasz.istvan@bokik.t-online.hu	JAKAB ZOLTÁN Telefon: 70/272-8301 E-mail: jakab.zoltan@bokik.hu	ÖRMÉNYI JÓZSEFNÉ Telefon: 20/273-4818 E-mail: sarospatak@bokik.hu
KAZINCBARCIKA	TISZAÚJVÁROS	SÁROSPATAK	SÁTORALJAÚJHELY
SZATMÁRINÉ SZABÓ ERZSÉBET Telefon: 30/349-2434 E-mail: kbarc.bokik@t-online.hu	JAKAB ZOLTÁN Telefon: 70/272-8301 E-mail: jakab.zoltan@bokik.hu	ÖRMÉNYI JÓZSEFNÉ Telefon: 20/273-4818 E-mail: sarospatak@bokik.hu	ÖRMÉNYI JÓZSEFNÉ Telefon: 20/273-4818 E-mail: sarospatak@bokik.hu

Építőipari vállalkozó vagy tervező? Munkájáért nem fizetnek? Forduljon a TSZSZ-hez!

Nem kapott teljesítésigazolást, pedig a munkát elvégezte?

Van teljesítésigazolása, de a megrendelő nem fizet?

Le akarják hívni a bankgaranciáját?

Szeretné mindezt a bírósági eljárást elkerülve rendezni, vagy peres eljárás esetén az ügymenetet gyorsítani?

Segít a jogszabály alapján működő

Teljesítésigazolási Szakértői Szerv!

HATÉKONY SEGÍTSÉG AZ ÉPÍTŐIPARI TARTOZÁSOK RENDEZÉSÉHEZ

További információ:
www.mkik.hu/hu/tszsz

www.bokik.hu

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

3525 Miskolc, Szentpáli utca 1.

Tel.: 46/501-090 • Fax: 46/501-099 • E-mail: bokik@bokik.hu

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA
mellett működő
TELJESÍTÉSIGAZOLÁSI SZAKÉRTŐI SZERV

V O L V O

Az XC60 modell vegyes fogyasztása: 2,4-9,4 l/100 km, CO₂-kibocsátása: 54-213 g/km.

Az intelligensebb XC60

A holnapot a ma égető kérdései formálják.
Okos válaszokat a jobb jövőt szolgáló technológia nyújthat.
A mi válaszunk az intelligensebb XC60.

Lukács Autó Kft.

3533 Miskolc,
Lorantffy Zsuzsanna utca 36/A.

lukacsautovolvocars.hu